

Erste Bank a.d. Novi Sad

**Objavlivanje podataka i informacija po
Basel III Stubu 3
za godinu završenu 31. decembra 2019. godine**

SADRŽAJ

1.	UVOD	5
2.	OPŠTE INFORMACIJE	6
2.1.	POSLOVNI MODEL	6
2.2.	DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE	7
2.3.	ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI	7
3.	SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA	8
3.1.	SISTEM, STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA	8
3.2.	ORGANIZOVANJE PROCESA UPRAVLJANJA RIZICIMA	12
3.3.	IZVEŠTAVANJE O UPRAVLJANJU RIZICIMA	17
3.4.	PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA	18
3.5.	MATERIJALNO ZNAČAJNI RIZICI	19
4.	REGULATORNI KAPITAL I KAPITALNA ADEKVATNOST	21
4.1.	REGULATORNI KAPITAL BANKE	21
4.2.	ADEKVATNOST KAPITALA	28
5.	VRSTE RIZIKA	31
5.1.	KREDITNI RIZIK	31
5.1.1.	UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE	31
5.1.2.	DEFINICIJA POTRAŽIVANJA U DOCNJI I OBEZVREĐENIH POTRAŽIVANJA ZA RAČUNOVODSTVENE POTREBE	31
5.1.3.	ISPRAVKA VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO VANBILANSNIM STAVKAMA	33
5.1.4.	TEHNIKE UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA	39
5.1.5.	KVANTITATIVNA OBJAVLJIVANJA	42
5.2.	RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE	48
5.3.	TRŽIŠNI RIZIK	50
5.3.1.	TRŽIŠNI RIZIK U KNJIZI TRGOVANJA	50
5.3.2.	DEVIZNI RIZIK	50
5.3.3.	KVANTITATIVNA OBJAVLJIVANJA	50
5.4.	KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI	51
5.4.1.	UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE	51
5.4.2.	MERENJE	51
5.5.	OPERATIVNI RIZIK	52
5.5.1.	UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE	52
5.6.	RIZIK LIKVIDNOSTI	53
5.6.1.	UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE	53
5.7.	IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI	54
6.	BANKARSKA GRUPA	56
7.	NAPOMENA O OSTALIM I NEOBJAVLJENIM PODACIMA	65

DEFINICIJE

Ekonomski kapital	Iznos kapitala potreban da se „pokriju“ svi rizici Banke, izračunat primenom ekonomskih mera kako bi se osigurala održivost Banke
Interni kapital	Iznos kapitala, uključujući i stavke slične kapitalu, u skladu sa internom definicijom Banke
Price Value Basis Point	Mera rizika promene vrednosti portfolija prouzrokovanog promenom kamatne stope za jedan bazni poen. Može se izračunati jedino za instrumente čija vrednost je osetljiva na promene u kamatnoj stopi
Proces interne procene adekvatnosti kapitala	Proces i sistemi uspostavljeni kako bi se odredio adekvatan nivo internog kapitala koji je potreban za „pokriće“ materijalno značajnih vrsta rizika kojima je Banka izložena, a koji se razlikuju od istih definisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banaka (engl. <i>Internal Capital Adequacy Assessment process</i>)
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom	Odnos visoko kvalitetne likvidne aktive i ukupnog neto novčanog odliva u narednih 30 dana (engl. <i>Liquidity Coverage Ratio</i>)
Racio stabilnog neto finansiranja	Odnos raspoloživog iznosa stabilnih izvora finansiranja i potrebnog iznosa stabilnih izvora finansiranja (engl. <i>Net Stable Funding Ratio</i>)
Regulatorni kapital	Iznos kapitala u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala
Profil rizika	Procena Banke o strukturi i nivou rizika prema kojima je izložena ili može da bude izložena u svom poslovanju
Value at Risk	Najveći mogući gubitak u portfoliju Banke tokom određenog perioda i pri unapred definisanom intervalu poverenja

SKRAĆENICE

ALCO	Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (eng. <i>Asset and Liability Management Committee</i>)
ALM	Upravljanje aktivom i pasivom (eng. <i>Asset and Liabilities Management</i>)
AMA	Napredni pristup (eng. <i>Advanced Measurement Approach</i>)
AML	Sprečavanje pranja novca (eng. <i>Anti-Money Laundering</i>)
BIA	Pristup osnovnog indikatora (engl. <i>Basic Indicator Approach</i>)
CP	Potencijal za pokriće
CRM	Ublažavanje kreditnog rizika (eng. <i>Credit Risk Mitigation</i>)
CRO	Član Izvršnog Odbora nadležan za rizike (eng. <i>Chief Risk Officer</i>)
EAD	Izloženost u vreme neizmirenja obaveza (eng. <i>Exposure at Default</i>)
EC	Ekonomski kapital
ECA	Racio adekvatnosti ekonomskog kapitala (eng. <i>Economic Capital Adequacy – ECA</i>)
FATCA	Zakon SAD-a o usaglašenosti poreza na inostrane račune (eng. <i>Foreign Account Tax Compliance Act</i>)
FI	Finansijske institucije (eng. <i>Financial Institutions</i>)
GLC	Velika preduzeća na nivou Grupe (eng. <i>Group Large Corporate</i>)
ICAAP	Proces interne procene adekvatnosti kapitala (eng. <i>Internal capital adequacy assessment process</i>)
IRB	Pristup zasnovan na internom rejtingu (eng. <i>Internal Ratings Based Approach</i>)
KYC	Know Your Client
LCR	Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (eng. <i>Liquidity Coverage Ratio</i>)
LGD	Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. <i>Loss Given Default</i>)
LOCC	Komitetu za upravljanje ne-finansijskim rizicima (eng. <i>Local Operational Conduct Committee</i>)
NSFR	Racio stabilnog neto finansiranja (eng. <i>Net Stable Funding Ratio</i>)
MiFID	Markets in Financial Instruments Directive
MRS	Međunarodni računovodstveni standardi
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja
NBS	Narodna banka Srbije
p.a.	na godišnjem nivou (eng. <i>per annum</i>)
PD	Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. <i>Probability of Default</i>)
PVBP	Price Value Basis Point
RE	Finansiranje nekretnina (eng. <i>Real Estate</i>)
SME	Mala i srednja preduzeća (eng. <i>Small and Medium Size Enterprises</i>)
VaR	Value-at-Risk
RCC	Određivanje kapaciteta za preuzimanje rizika (eng. <i>Risk-bearing Capacity Calculation</i>)
RSD	Dinar Republike Srbije
SPA	Analiza perioda opstanka (eng. <i>Survival Period Analysis</i>)

1. UVOD

Erste Bank a.d. Novi Sad (u daljem tekstu: Banka), član Erste Bank Group (u daljem tekstu: Erste Grupa), priprema izveštaj Objavljivanje podataka i informacija (u daljem tekstu: Izveštaj) sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine i za godinu koja se završila na taj dan. Izveštaj je dostupan na internet stranici Banke (<https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/finansijski-izvestaji/objavljivanje-podataka-i-informacija>). Iznosi u ovom Izveštaju su iskazani u hiljadama dinara Republike Srbije (000 RSD), osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

Izveštaj pruža zainteresovanoj strani mogućnost da dobije sveobuhvatni uvid u trenutni profil rizika, kao i sisteme upravljanja rizicima i kapitalom Banke, čijim objavljivanjem Banka aktivno učestvuje u procesu jačanja tržišne discipline i transparentnosti. Izveštaj obuhvata kvalitativne i kvantitativne podatke, odnosno informacije koje se odnose na sledeće oblasti:

- strategiju i politike upravljanja rizicima;
- strategiju upravljanja kapitalom;
- adekvatnost kapitala;
- proces interne procene adekvatnosti kapitala;
- izloženost Banke rizicima i pristupe za merenje i procenu rizika.

Izveštaj ispunjava zahteve za objavljivanjem propisane članom 51a Zakona o bankama (Službeni Glasnik RS br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i Odlukom NBS o objavljivanju podataka i informacija banke (Službeni Glasnik RS br. 103/2016).

U skladu sa zahtevima Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke, Banka je u obavezi da objavi kvalitativne i kvantitativne podatke, odnosno informacije, propisane navedenom Odlukom, jednom godišnje sa stanjem na dan 31. decembra. Takođe, kvantitativne podatke, odnosno informacije je potrebno objaviti sa stanjem na dan 30. juna.

Aktivnosti kojima se obezbeđuje adekvatnost objavljenih podataka, odnosno informacija predmet su redovnih nezavisnih revizija.

2. OPŠTE INFORMACIJE

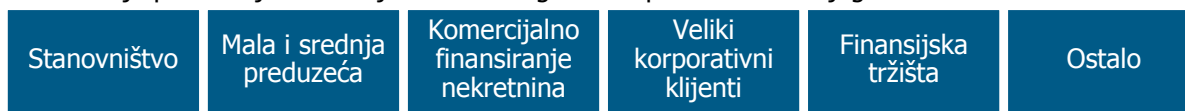
2.1. POSLOVNI MODEL

Banka je deo Erste Grupe, jedne od vodećih finansijskih institucija u srednjoj i istočnoj Evropi, sa 16,7 miliona klijenata u 7 zemalja. Erste Grupa je osnovana 1819. godine kao prva štedionica u Austriji. U Srbiji posluje od sredine 2005. godine kada je preuzela većinski deo akcija Novosadske banke, najstarije finansijske institucije u našoj zemlji, osnovane 1864. godine. U decembru 2005. godine Novosadska banka menja ime u Erste Bank a.d. Novi Sad i započinje intenzivan proces transformacije.

Sedište Banke je u Novom Sadu, Bulevar Oslobođenja br. 5. Banka u svom sastavu ima 4 komercijalna centra i 89 poslovnica za rad sa stanovništvom. Matični broj Banke je 08063818, poreski identifikacioni broj 101626723, a SWIFT je GIBARS22. Internet stranica Banke je www.erstebank.rs, a dodatne informacije se mogu dobiti putem e-mail adrese info@erstebank.rs ili telefona 0800 201 201 (besplatan za pozive iz Srbije) i +381604848000 (za pozive i iz inostranstva).

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa u zemlji i inostranstvu, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji, poslova sa platnim karticama, poslove sa hartijama od vrednosti kao i za dilerske poslove. U skladu sa Zakonom o bankama, Banka posluje na principima stabilnog i sigurnog poslovanja.

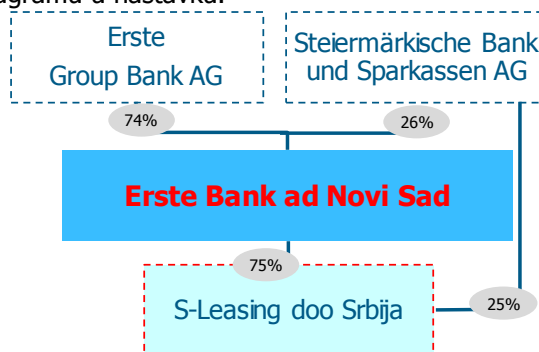
Banka svoje poslovanje klasifikuje u okviru segmenata prikazanih na dijagramu u nastavku:

Dijagram 1: Poslovni segmenti Banke

Više informacija o praćenju poslova po poslovnim segmentima može se pronaći u Napomeni 2.23 uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine.

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermärkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu: S-Leasing). Zavisno društvo S-Leasing zajedno sa Bankom čini Bankarsku grupu, čija je organizaciona struktura prikazana na dijagramu u nastavku.

Dijagram 2: Organizaciona struktura Bankarske grupe na konsolidovanom nivou

S-Leasing je osnovan juna 2003. godine i bavi se poslovima finansijskog lizinga. Njegovo sedište je u Beogradu u ulici Milutina Milankovića 3a. Matični broj je 17488104, a poreski identifikacioni broj 102941384. Internet stranica je www.s-leasing.rs, a dodatne informacije se mogu dobiti putem e-mail adrese office@s-leasing.rs ili telefona +381(0)60 48 48 027.

Veličina zavisnog društva S-Leasing u odnosu na Banku i Bankarsku Grupu nije materijalno značajna i ne može da utiče na procenu stabilnosti i rizičnosti, niti sadržajnost objavljivanja podataka u ovom dokumentu. Informacije prezentovane u ovom dokumentu se odnose na Banku, bez uključivanja zavisnog pravnog lica, osim u okviru [Poglavlja 3.2](#) – organizaciona struktura i [Poglavlja 6](#) - podaci na konsolidovanom nivou.

2.2. DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Za Banku društveno odgovorno poslovanje predstavlja strateški okvir za upravljanje kompanijom, zasnovan na ulaganju u dugoročne i stabilne odnose sa svim ključnim zainteresovanim stranama, i na opredeljenju da aktivno doprinosimo razvoju i dobrobiti društva čiji smo neodvojivi deo. To je koncept koji Banku podstiče na inovativnost, da ohrabruje održivi razvoj, odgovorno upravlja rizikom i smanjuje troškove, postizujući tako bolje poslovne rezultate za njene klijente i kompaniju, ali i za zajednice u kojima posluje. Tokom 2019. godine kao značajnije aktivnosti u ovom segmentu se mogu izdvojiti:

- podrška programima, festivalima i projektima iz oblasti kulture, umetnosti i preduzetništva;
- Superste.net –donatorska platforma Banke;
- Program finansijske edukacije #ErsteZnali; i
- Razvoj socijalnog bankarstva i njegova implementacija u redovno poslovanje.

Dodatne informacije i izveštaje Banke o društveno odgovornom poslovanju možete naći na linku: <https://www.erstebank.rs/sr/o-nama/drustveno-odgovorno-poslovanje#dop-izvestaji>. Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju Banke za 2019. godinu biće objavljen do kraja jula 2020. godine na sajtu Banke.

2.3. ODGOVORNOST PREMA ŽIVOTNOJ SREDINI

Iako ne spada u velike zagađivače kada je reč o uticaju njenog poslovanja na životnu sredinu, Banka godinama unazad prati, meri i analizira pomenute efekte. U tu svrhu su usvojene brojne politike i procedure. Dodatno, tokom 2015. godine je implementirana aplikacija u cilju preciznije analize uticaja na životnu sredinu, u korak sa razvojem svetskih standarda.

Publikacije, interni časopis „Puls“ i „Izveštaj o društveno odgovornom poslovanju“ Banke se štampaju na FSC hartiji (hartiji iz kontrolisanog uzgoja šuma), a od 2013. godine Banka koristi isključivo 100% reciklirani papir za kancelarijsku hartiju.

U Banci se već godinama recikliraju kancelarijska hartija, PET ambalaža i elektronski otpad.

Banka promovise razvoj koncepta zelenih filijala i do sada je ovaj princip opremanja korišćen u ukupno 17 filijala Banke.

3. SISTEM UPRAVLJANJA RIZICIMA

3.1. SISTEM, STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

Imajući u vidu delatnost kojom se bavi, Banka je sklona preuzimanju različitih vrsta rizika u svome poslovanju i stoga je prisutnost rizika opšta karakteristika različitih poslovnih aktivnosti Banke. Sa tim u vezi, Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima koji je zasnovan na njenoj jasnoj strategiji upravljanja rizicima i uključen je u sve njene poslovne aktivnosti, obezbeđujući na taj način usklađenost profila rizika Banke sa njenom utvrđenom sklonošću ka rizicima.

Sistem upravljanja rizicima podrazumeva upravljanje svim rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju i obuhvata aktivnosti prikazane na dijagramu u nastavku. Pored postizanja internog cilja efektivnog i efikasnog upravljanja rizicima, ovaj sistem je razvijen i kako bi se ispunili i eksterni, a naročito, zahtevi regulatora. Holističkim pristupom upravljanju rizicima i jačanjem modela „3 linije odbrane“ (gde funkcija rizika predstavlja drugu liniju odbrane) Banka želi da postigne viši nivo transparentnosti i svesti o riziku.

Dijagram 3: Sistem upravljanja rizicima Banke

Upravljanje rizicima se prvenstveno zasniva na:

- **načelima za upravljanje strateškim rizicima** i njegovim osnovnim elementima koji predstavljaju osnovu za definisanje limita relevantnih za svakodnevno poslovanje Banke;
- **načelima za upravljanje kreditnim rizicima**, koja se, između ostalog, odnose i na: određivanje rejtinga klijenta, interne kreditne procene, vrednovanje kolaterala, rokova, praćenje otplate kredita, standarde dokumentacije;
- **strateškim ciljevima** postavljenim putem poslovne strategije Banke i budžeta za naredni period.

Načela upravljanja rizikom predstavljaju osnovu za sve odluke koje se donose u vezi sa poslovanjem Banke. Upravljanje rizicima se zasniva na osnovnim principima, koje su menadžment i svi zaposleni obavezni da usvoje i da ih se pridržavaju. Razumevanje ovih principa na nivou Banke je polazna osnova za razvoj svesti i kulture upravljanja rizicima kod svih zaposlenih u Banci.

Proces i organizacija upravljanja rizicima, u nadležnosti posebnih organizacionih delova odvojenih od funkcije preuzimanja rizika (front office), u potpunosti je usaglašena sa poslovnim modelom Banke. U skladu sa univerzalnom i diversifikovanom poslovnim orijentacijom Banke, funkcija upravljanja rizicima se odnosi na identifikovanje, merenje, agregiranje i upravljanje rizicima (diversifikacija, izbegavanje, umanjeње ili prihvatanje rizika) kao i na alokaciju kapitala među različitim poslovnim aktivnostima imajući u vidu „risk-return“ princip, odnosno adekvatno vrednovanje cene preuzetog rizika.

Povezanost rizičnog profila Banke sa njenom poslovnom strategijom sagledana je u okviru Strategije upravljanja rizicima Banke koja se definiše za petogodišnji period, u okviru koje se sagledavaju promene u makroekonomskom okruženju, bankarskom sektoru, izgledi tržišta, kao i očekivane promene u regulatornom okviru. Poglavlje koje opisuje poslovnu strategiju Banke fokusira se na četiri glavne dimenzije: akcionare, klijente/tržišta, operacije/procese i organizaciju. Pored navedenih dimenzija, vrši se podela poslovnih ciljeva Banke u okviru sektora stanovništva, sektora pravnih lica i tržišta.

Sažet prikaz ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima se prati i izveštava prema Upravnom odboru (u daljem tekstu: UO) na kvartalnom nivou putem Presentacije za UO. U nastavku se nalazi pregled ključnih pokazatelja poslovanja Bankarske Grupe u vezi sa upravljanjem rizicima (*eng. Risk Cockpit*):

	RAG	Act Q4 2019	2020
RAS Core Metrics	Pokazatelj adekvatnosti kapitala (NBS)	●	20,47% < 16,32%
	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala (NBS)	●	18,22% < 13,69%
	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (NBS)	●	18,22% < 11,70%
	Pokazatelj adekvatnosti ekonomskog kapitala (ECA)	●	65,1%* > 90%
	Leveridž pokazatelj	●	11,4% < 3,5%
	Analiza perioda opstanka (SPA) - višak likvidnosti (MEUR)	●	197 < 0
	Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom* - LCR (MEUR, %)	●	200 / 192,6% < 105%
	Pokazatelj neto stabilnog finansiranja (NSFR)	●	143,9% < 102%
	Prinos na kapital (ROE)	●	9,0% < -5%

* LCR se izveštava u skladu sa lokalnom regulativom

Nivoi upozorenja za navedene ključne pokazatelje poslovanja Banke u vezi sa upravljanjem rizicima se definišu za petogodišnji period. Pored uspostavljenih limita za navedene pokazatelje, Banka ima definisane i druge nivoe čije probijanje podrazumeva pravovremeno pokretanje odgovarajućeg eskalacionog procesa i preduzimanje akcije u cilju vraćanja u zonu održivog poslovanja Banke u skladu sa ciljanim rizičnim profilom.

Informisanje organa upravljanja Banke o rizicima se vrši kroz proces redovnog izveštavanja, na mesečnom, kvartalnom ili godišnjem nivou u zavisnosti od vrste izveštavanja.

Sastavni deo sistema upravljanja rizicima Banke od 2015. godine je i **Plan oporavka**, pripremljen u skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom o planovima oporavka banke i bankarske grupe (Službeni glasnik Republike Srbije, broj 71/2015). Svrha njegove pripreme je efikasnije i blagovremeno prepoznavanje indikatora koji ukazuju na eventualno napuštanje uobičajenog načina poslovanja i potrebe za pojačanom pažnjom rukovodstva, sa ciljem postizanja održive stabilnosti u situacijama ozbiljnih finansijskih poremećaja.

Proaktivna **strategija za upravljanje rizicima Banke** je usmerena na postizanje optimalnog prihvatljivog nivoa rizika a u cilju smanjenja potencijalnih negativnih efekata na kapital i finansijsku poziciju Banke, uz pridržavanje načela stabilnosti, sigurnosti, likvidnosti i rentabilnosti poslovanja.

Strategija za upravljanje rizicima detaljno je opisana i definisana u sledećim dokumentima Banke:

- Politika interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP);
- Procedura interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP);
- Politika stres testiranja;
- Politika upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi;
- Politika internog procesa procene adekvatnosti likvidnosti;
- Strategija upravljanja rizicima 2019-2023.

Banka je uspostavila politike i procese u skladu sa definisanom strategijom za upravljanje rizicima, koji obezbeđuju dovoljno podrške i usmeravanja kako bi se realizovali strateški ciljevi i postigla usaglašenost sa regulatornim zahtevima u vezi sa upravljanjem pojedinačnim vrstama rizika, kao i procedure vezane za redovno izveštavanje Banke u vezi sa upravljanjem rizicima. **Politike upravljanja rizicima** predmet su redovne godišnje provere i ažuriraju se radi usklađivanja sa relevantnom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, kao i u cilju unapređivanja procesa upravljanja rizicima. Kao najznačajnije Banka izdvaja sledeće:

- Politike upravljanja kreditnim rizicima;
- Politika za upravljanje tržišnim rizicima knjige trgovanja;;
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti;
- Politika za upravljanje rizikom modela za tržišni rizik i rizik likvidnosti;
- Politika upravljanja operativnim rizikom;
- Politika upravljanja rizicima finansijskog kriminala;
- Politika sprečavanja pranja novca, upoznaj svog klijenta (*eng.* Know Your Client) i Fatca regulative;
- Politika upravljanja opštim i pojedinačnim aktima banke;
- Politika upravljanja sukobom interesa;
- Program praćenja usklađenosti poslovanja banke;
- Politika bezbednosti informacionog sistema;
- Politika upravljanja kontinuitetom poslovanja i situacijama krize;
- Politika fizičke bezbednosti.

Usaglašenost sa svim relevantnim politikama dodatno obezbeđuje transparentnost u metodološkim pristupima i kriterijumima merenja i upravljanja rizicima, što doprinosi razvoju kulture upravljanja rizicima u Banci i osigurava primenu sistema upravljanja rizicima.

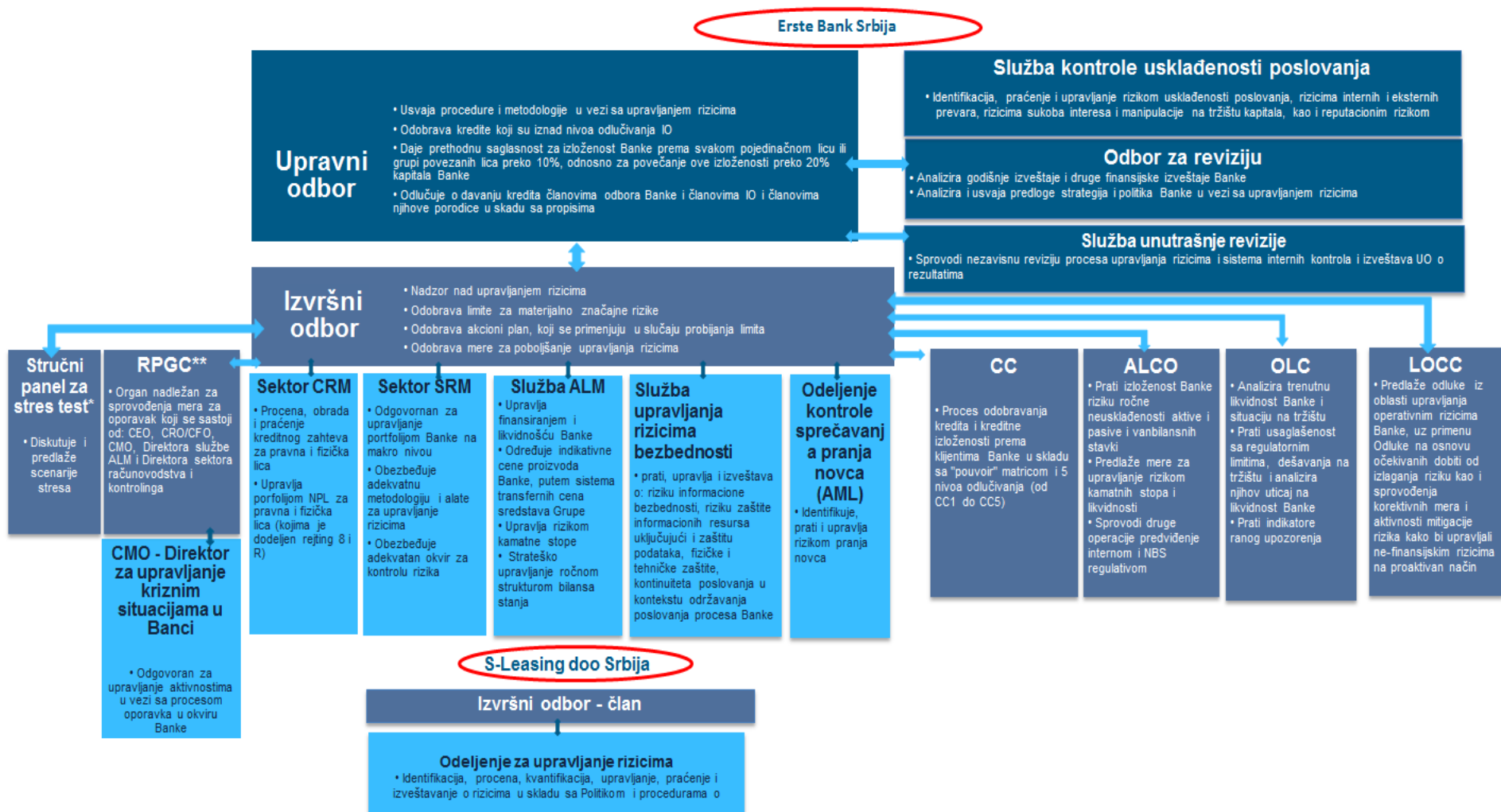
Prihvatljiv nivo rizika Banke, odnosno njena sklonost ka rizicima, predstavlja strukturu i maksimalni nivo rizika koje je Banka spremna da preuzme sa strateškog aspekta. Sklonost ka rizicima Banke je usklađena sa strateškim i poslovnim planovima Banke. Obezbeđenje poslovanja Banke u skladu sa utvrđenom sklonosti ka rizicima se postiže kroz redovan proces planiranja za narednih **pet** poslovnih godina, implementacijom operativnih ciljeva za pojedinačne vrste rizika i limita poslovanja, obezbeđujući na taj način integrisanost sistema upravljanja rizika u sve poslovne aktivnosti Banke. **Izveštaj o sklonostima ka riziku (u daljem tekstu: RAS) sadrži najrelevantnije pokazatelje i racija rizika zajedno sa prikazom nivoa tolerancije Banke** (u tekstu iznad predstavljeni limiti za

2020. godinu za osnovne RAS indikatore). RAS se usklađuje u skladu sa realizacijom, održavanjem ili poboljšanjem strateških ciljeva.

Imajući u vidu poslovnu strategiju Banke, **ključni rizici kojima je Banka izložena su** kreditni, tržišni i operativni rizik. Pored upravljanja navedenim rizicima, kroz svoj sistem kontrole i upravljanja rizicima, kao i kroz proces stres testiranja, Banka razmatra i druge materijalno značajne rizike. Banka koristi Listu rizika koju je definisala Erste Grupa, kao zajednički vokabular rizika na nivou svih entiteta u okviru Erste Grupe (Lista rizika Grupe) i lokalne regulatorne zahteve definisane u NBS Odluci o upravljanju rizicima banke kao reper (odrednicu) za definisanje sveobuhvatnog pregleda svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena uzimajući u obzir makroekonomsko i regulatorno okruženje u okviru kojeg obavlja svoje aktivnosti.

3.2. ORGANIZOVANJE PROCESA UPRAVLJANJA RIZICIMA

Nadzor i kontrola rizika se postižu jasnom organizacionom strukturom sa definisanim ulogama i odgovornostima, delegiranim autoritetima i utvrđenim limita rizika, koja je predstavljena na dijagramu u nastavku.

Dijagram 4: Organizaciona struktura procesa upravljanja rizicima Bankarske grupe

Krajnja odgovornost za upravljanje rizicima pripada **Upravnom odboru i Izvršnom odboru**. Izvršni odbor, pre svega **član Izvršnog Odbora nadležan za rizike** (engl. *Chief Risk Officer – CRO*), sprovodi funkciju nadgledanja u okviru strukture procesa upravljanja rizicima Banke. Kontrola i upravljanje rizicima u Banci se sprovode na osnovu poslovne strategije, koju usvaja skupština Banke i strategije upravljanja rizicima koju usvaja Upravni odbor, kao i na osnovu relevantnih metodologija upravljanja rizicima. CRO je odgovoran za implementiranje i poštovanje strategije kontrole i upravljanja rizicima koje se odnose na sve vrste rizika i poslovne aktivnosti. Dok Izvršni odbor, a naročito CRO, osigurava dostupnost odgovarajuće infrastrukture i osoblja, kao i metoda, standarda i procesa koji ih podržavaju, na operativnom nivou se odvijaju i identifikacija, merenje, procena, odobrenje, nadgledanje, upravljanje i definisanje limita relevantnih rizika. Izvršni odbor je podržan od strane nekoliko nezavisnih odbora i komiteta, odnosno tela koja su uspostavljena kako bi operativno izvršavali funkcije kontrole i sprovodili strateška zaduženja.

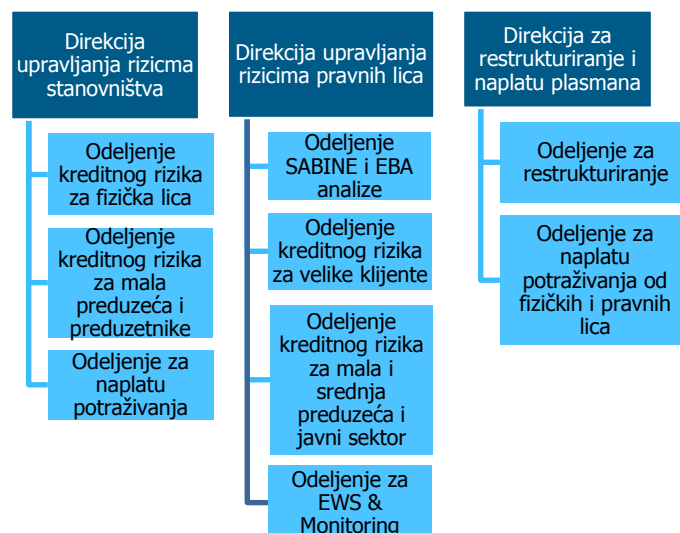
Funkcija upravljanja rizicima, postavljena u vidu posebnih organizacionih jedinica funkcionalno i organizaciono odvojenih od aktivnosti preuzimanja rizika Banke, odgovorna je za sistem upravljanja rizicima u Banci. Imajući u vidu različitost oblasti koje pokrivaju, a u cilju efikasnijeg obavljanja svoje uloge, funkcija upravljanja rizicima podeljena je između Sektora upravljanja kreditnim rizicima, Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom i Službe usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima

Odgovornosti Sektora upravljanja kreditnim rizicima obuhvataju sledeće:

- Izrada metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke i kontrola sprovođenja kreditnog procesa u skladu sa istima;
- Operativno upravljanje kreditnim rizikom na nivou pojedinačnih klijenata ili delova portfolija;
- Odobranje rejtinga klijenata i grupa povezanih lica; analiziranje kreditnih zahteva sa aspekta kreditnog rizika: inicijalno odobrenje, redovno godišnje reodobrenje i promena uslova;
- Analiza i obrada finansijskih izveštaja klijenata, kao i konstantno praćenje zakonske i interne regulative u domenu finansijskih izveštaja;
- Izrada detaljnih finansijskih analiza za predefinisane klijente;
- Procena kreditno-deviznog rizika klijenata;
- Praćenje ranih znakova upozorenja da klijent ima povećani kreditni rizik putem interne aplikacije (Early Warning System (EWS))
- Restrukturiranje plasmana - reprogram postojećih obaveza klijenata;
- Naplata potraživanja kroz aktiviranje sredstava obezbeđenja, sudskim ili vansudskim putem;
- Kontrola naplate potraživanja od klijenata.

Sektor upravljanja kreditnim rizicima na 31. decembar 2019. godine obuhvata sledeće 3 organizacione jedinice:

Dijagram 5: Organizacija Sektora upravljanja kreditnim rizicima

Direkcija upravljanja rizicima fizičkih lica se fokusira na klijente fizička lica, mala preduzeća i preduzetnike, kao i na registrovana poljoprivredna gazdinstva (u daljem tekstu *Retail* klijenti). Direkcija koordinira proces i standarde upravljanja kreditnim rizikom Retail klijenata, prewashodno kroz proces odobrenja plasmana Retail klijentima. Direkcija je takođe odgovorna za proces naplate potraživanja od fizičkih lica, malih preduzeća i preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u statusu neizmirenja obaveza kao i pripremu različitih analiza i izveštaja o kreditnom riziku Retail klijenata Banke.

Direkcija upravljanja rizicima pravnih lica sprovodi funkciju operativnog upravljanja kreditnim rizikom klijenata pravnih lica Banke. Odgovorna je za formalnu verifikaciju, preporuku i odobrenje kreditnog rizika klijenata pravnih lica.

Direkcija za restrukturiranje i naplatu plasmana je odgovorna za: a) **ranu naplatu potraživanja** od klijenata koji nemaju značajniji pad kreditne sposobnosti i koji nemaju značajnu dočnju u izmirivanju obaveza, b) za **restrukturiranje potraživanja** od klijenata kod kojih su identifikovane značajnije teškoće u izmirivanju obaveza ali kod kojih je moguće očuvanje kontinuiteta poslovanja i urednosti u izmirivanju obaveza nakon redefinisavanja ugovornog odnosa kao i c) i za **kasnu naplatu potraživanja** sudskim i vansudskim putem od klijenata kod kojih nije moguće očuvati kontinuitet poslovanja ili postići dogovor po pitanju plaćanja obaveza i kod kojih su prethodno iscrpljene sve mogućnosti naplate potraživanja.

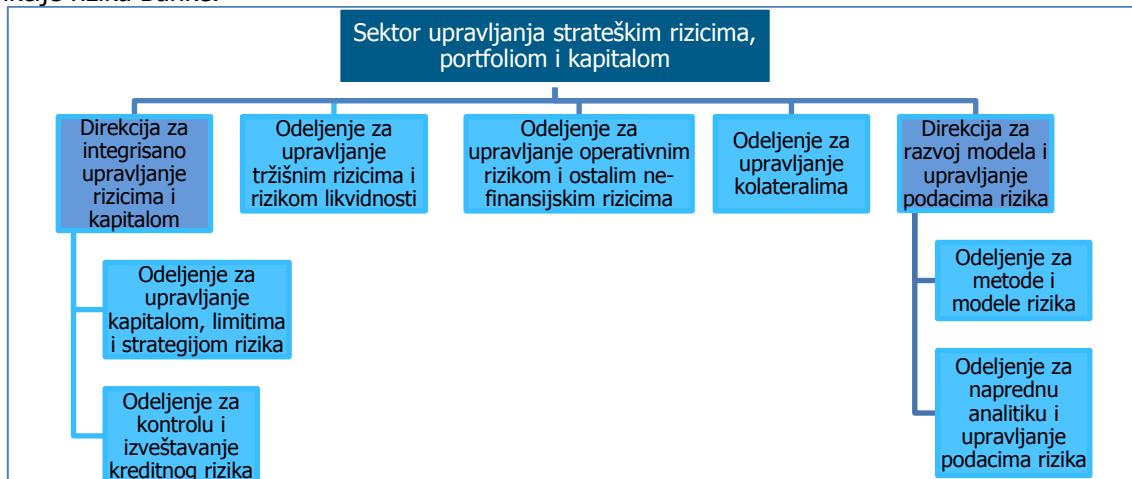
Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom

Odgovornosti Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom obuhvataju sledeće:

- Identifikovanje i merenje, odnosno procena izloženosti Banke pojedinim vrstama rizika;
- Praćenje rizika, uključujući nadzor, izradu analiza i izveštaja o visini pojedinih rizika, njihovim uzrocima i posledicama;
- Merenje, odnosno procena kao i praćenje profila rizika Banke i adekvatnosti kapitala;
- Praćenje parametara koji utiču na poziciju izloženosti Banke rizicima, prewashodno uključujući upravljanje i optimizaciju kvaliteta aktive i troška rizika;
- Razvijanje, primena i validacija kvantitativnih metoda i modela za upravljanje rizicima kao elemenata u procesu poslovnog odlučivanja;
- Izrada strategija i predloga limita izloženosti Banke po pojedinim vrstama rizika kao i kontrola ispunjenosti istih;
- Kvantifikovanje rezultata stres testiranja promena u ekonomskom okruženju i makro-ekonomskim uslovima koji utiču na finansijski položaj i kapital Banke;

- Obezbeđivanje razvoj i implementaciju metodologije za procenu rizičnosti uvođenja novih proizvoda i procesa i eksternalizacije aktivnosti;
- Izrada metodologija, pravila, politika i procedura za upravljanje rizicima u skladu sa važećom zakonskom regulativom, standardima Erste Grupe, dobrom poslovnom praksom i posebnim potrebama Banke;
- Razvoj i implementacija različitih tehničkih platformi i alata u cilju efikasnije upravljanja rizicima.

Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom zajedno sa Sektorom upravljanja kreditnim rizicima, Službe kontrole usklađenosti poslovanja i upravljanja rizicima bezbednosti i Službom interne revizije, predstavlja sistem kontrole koji je uspostavljen u okviru funkcije rizika Banke.

Dijagram 6: Organizacija Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom

Od decembra 2015. godine do marta 2020. godine Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je pružao usluge za oblasti koje pokriva, za potrebe S-Leasinga. Cilj je unapređenje ove funkcije kroz definisane aktivnosti koje Banka obavlja i to:

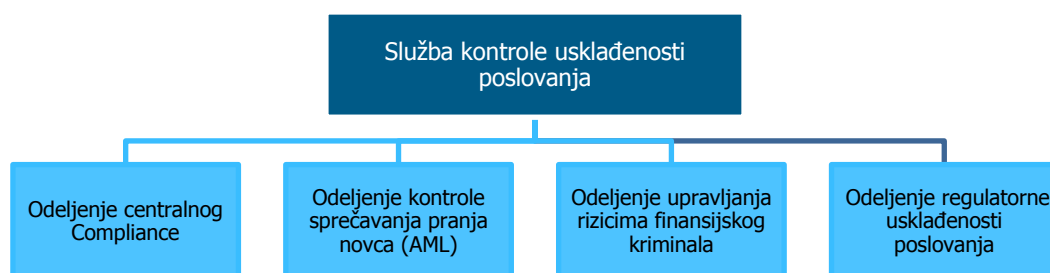
- Upravljanje i usklađivanje sa zahtevima Erste Grupe u pogledu kreditnog portfolija;
- Ispunjenje izveštajnih zahteva za potrebe različitih korisnika u oblasti kreditnog rizika;
- Upravljanje operativnim rizikom.

Od marta 2020. godine S-Leasing samostalno obavlja ove funkcije, a Banka iste može pružiti na zahtev S-Leasinga u skladu sa svojim raspoloživim resursima.

Služba kontrole usklađenosti poslovanja

Služba usklađenosti poslovanja (engl. *Compliance Service*) je nezavisna služba koja direktno odgovorna Upravnom odboru uz zakonom tražene elemente nezavisnosti za ovlašćeno lice za sprečavanje pranja novca. Služba je odgovorna za uspostavljanje i nadzor nad procesom identifikacije i praćenje rizika usklađenosti poslovanja iz domena compliance i bezbednosti, kao i za upravljanje tim rizikom.

Služba Compliance podeljena je u 3 organizacione jedinice:

Dijagram 7: Organizacija Službe kontrole usklađenosti poslovanja

Odeljenje centralnog Compliance u svom radu prati, upravlja i izveštava o: riziku hartija od vrednosti u smislu poštovanja Direktive za tržišta finansijskih instrumenata (eng. *Markets in Financial Instruments Directive - MiFID*) i propisa o tržištu kapitala, rizicima sukoba interesa i prihvatanje poklona i reputacionom riziku uključujući i domen odgovornog finansiranja.

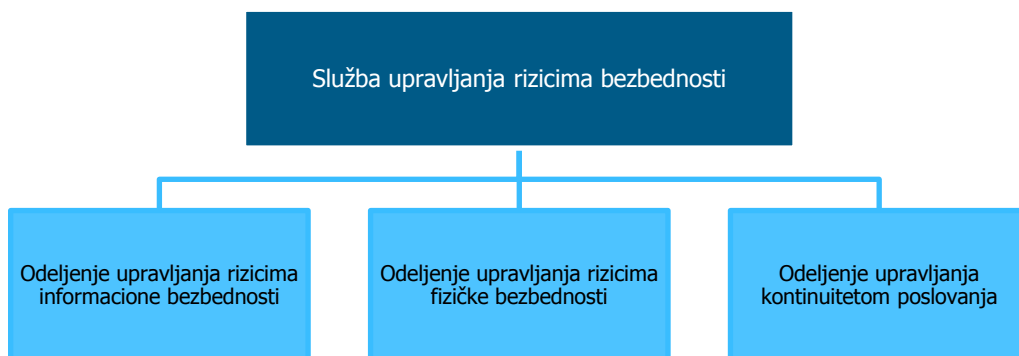
Odeljenje kontrole sprečavanja pranja novca (AML) u svom radu prati, upravlja i izveštava o riziku pranja novca i finansiranja terorizma u kontekstu poznavanja klijenata i njihovih transakcija, kao i za njih vezanih indikatora za prepoznavanje sumnji na pranje novca i/ili finansiranje terorizma, zatim o rizicima u vezi sa sankcijama i embargom sa posebnim osvrtom na poštovanje propisa Sjedinjenih Američkih Država o poreskoj usklađenosti stranih računa (eng. *Foreign Account Tax Compliance Act - FATCA*).

Odeljenje upravljanja rizicima finansijskog kriminala u svom radu prati, upravlja i izveštava o: riziku internih i eksternih prevara, kriminalnih radnji uključujući i korupciju, nepostupanja po propisima i internim aktima Banke, riziku nepoštovanja poslovnih običaja odnosno neetičkog ponašanja, kao i o zaštiti uzbunjivača.

Odeljenje regulatorne usklađenosti poslovanja prati i izveštava o svim regulativama koje su u fazi stupanja na snagu ili u fazi implementacije u Banci, kao i o svim kontrolama regulatora te statusu ispunjenja mera regulatora, te daje preporuke o načinima implementacije regulative i mera regulatora u praktičnoj primeni i procesima Banke. Takođe prati, upravlja i izveštava o riziku usaglašenosti sa politikom upravljanja opštim i pojedinačnim aktima.

Služba upravljanja rizicima bezbednosti

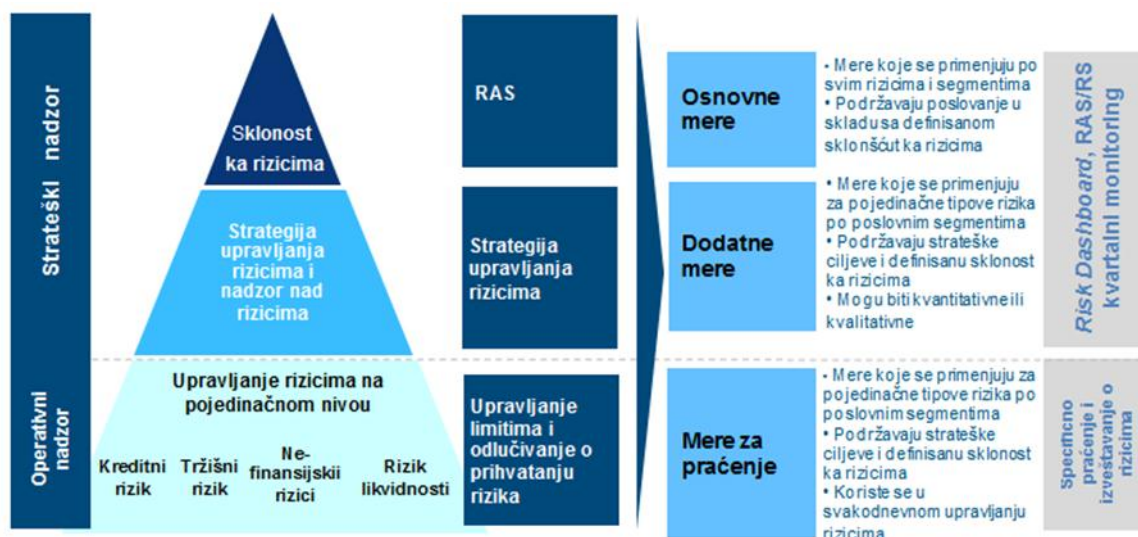
Služba upravljanja rizicima bezbednosti podeljena je u 3 organizacione jedinice:

Služba upravljanja rizicima bezbednosti u svom radu prati, upravlja i izveštava o: riziku informacione bezbednosti, riziku zaštite informacionih resursa uključujući i zaštitu podataka, fizičke i tehničke zaštite, kontinuiteta poslovanja u kontekstu održavanja poslovanja procesa Banke bez prekida (isključujući finansiranje i druge glavne bankarske rizike: likvidnost, adekvatan nivo kapitalnih zahteva, tržišni rizici i slično) uz planove oporavka kritičnih resursa Banke (IT resursi, zaposleni, objekti, dobavljači) i upravljanje kriznim situacijama vezanim za ovaj plan.

3.3. IZVEŠTAVANJE O UPRAVLJANJU RIZICIMA

Izveštavanje je od ključne važnosti kako bi se rukovodstvu Banke obezbedile informacije potrebne za upravljanje. Adekvatnost izveštavanja u pogledu obima, kvaliteta i blagovremenosti je neophodna kako bi se rukovodstvu Banke omogućilo da blagovremeno reaguje na stvaran i predviđen razvoj rizika. Na dijagramu u nastavku je opisan proces praćenja i izveštavanja o upravljanju rizicima, koje se sprovode na strateškom i operativnom nivou.

Dijagram 8: Monitoring i izveštavanje o upravljanju rizicima

Informacije sakupljene iz poslovnih aktivnosti Banke se analiziraju sa ciljem identifikovanja i kontrole novih rizika. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Odboru za upravljanje aktivom i pasivom (eng. *Asset and Liability Management Committee – ALCO*), Komitetu za upravljanje ne-finansijskim rizicima u delu poslovnih aktivnosti kod kojih je identifikovan operativni rizik (eng. *Local Operational Conduct Committee – LOCC*), kao i zainteresovanim rukovodiocima poslovnih jedinica. Izveštaji pružaju dovoljno informacija o ukupnoj izloženosti različitim vrstama rizika po regionima i zemljama, industrijama i grupama klijenata, koncentraciji na nivou individualnih klijenata i ostalim koncentracijama, merama izloženosti tržišnom riziku, pokazateljima likvidnosti, odstupanju od utvrđenih limita, upravljanju nefinansijskim rizicima, itd. Izveštaji se pripremaju i dostavljaju nadležnima na dnevnom, nedeljnom, mesečnom i kvartalnom nivou, kao i u skladu sa zahtevima istih.

Izveštaji po vrstama rizika su navedeni u okviru [Poglavlja 5](#). Pored njih, Upravnom odboru se kvartalno dostavlja **opsežan izveštaj o rizicima** koji sadrži sve bitne informacije potrebne za ocenu rizika kojima je Banka izložena.

U Banci se sastavljaju **dodatni izveštaji o upravljanju rizicima**, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

3.4. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA

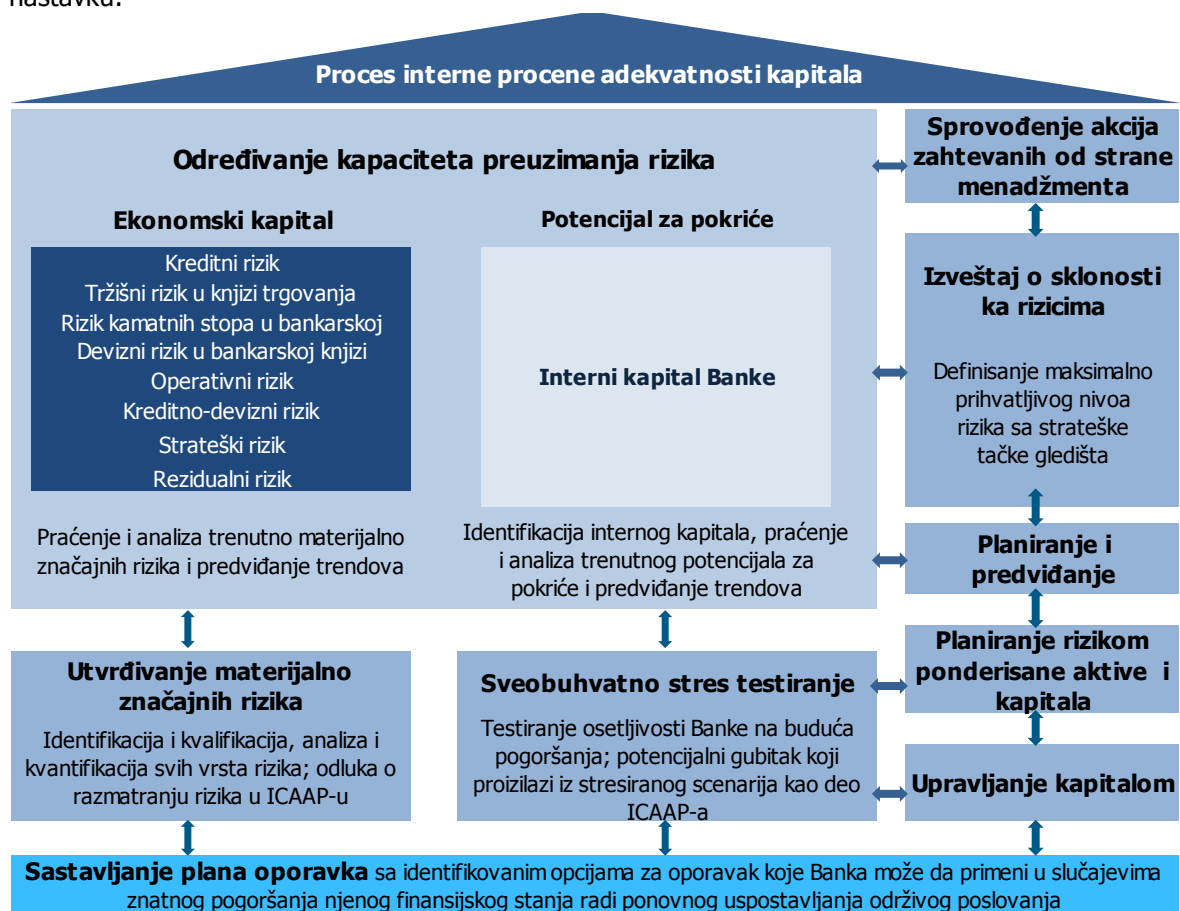
Proces interne procene adekvatnosti kapitala (engl. *Internal capital adequacy assessment process - ICAAP*) je uspostavljen tokom 2011. godine sa ciljem utvrđivanja i održavanja na kontinuiranoj osnovi internog kapitala koji Banka smatra adekvatnim za pokriće rizika kojima je izložena. ICAAP u osnovi služi da proceni da li Banka može da „priušti“ preuzete rizike poređenjem svog profila rizika sa internim kapitalom (potencijalom za pokriće, eng. *Coverage Potential - CP*).

Prilikom interne procene adekvatnosti kapitala Banka uvažava regulatorne zahteve, konkretno Odluku o upravljanju rizicima banke (Službeni Glasnik RS br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013-dr.odluka, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016, 103/2016, 119/2017, 76/2018, 57/2019, 88/2019 i 27/2020). Istovremeno, Banka se usklađuje sa standardima Erste Grupe.

ICAAP je uspostavljen kako bi kontinuirano pružao podršku proaktivnom i doslednom upravljanju rizicima Banke, pri tom obezbeđujući adekvatan kapacitet kapitala koji odražava vrstu i nivo profila rizika Banke. ICAAP definiše pravila za kvantifikaciju svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena, nezavisno od zahteva regulatora definisanih Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala banke.

Nadalje, ICAAP je uspostavljen kako bi odrazio strategiju, plan i obezbedio proaktivno upravljanje kapitalom. Planiranjem internog kapitala, Banka obezbeđuje održavanje nivoa i strukture kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana, buduće izvore sredstava i njihovo korišćenje, politiku dividendi kao i sve promene u kapitalnim zahtevima regulatora.

Proces interne procene adekvatnosti kapitala i njegovi osnovni ciljevi su prikazani na dijagramu u nastavku:

Dijagram 9: Prikaz procesa interne procene adekvatnosti kapitala

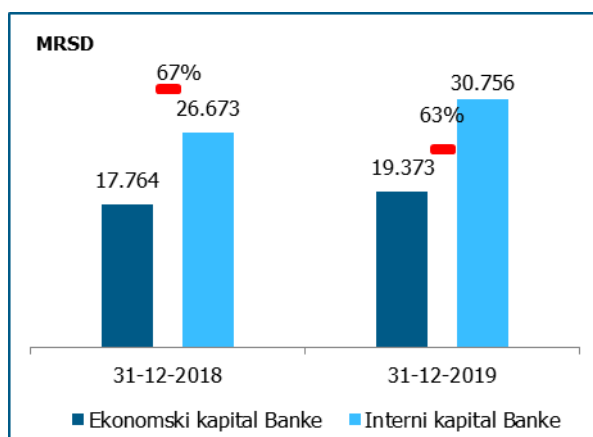
Za potrebe ICAAP-a, Banka razmatra jedino materijalno značajne rizike¹ prilikom obračuna ekonomskog kapitala (*eng. Economic Capital – EC*). Preciznije, ekonomski kapital predstavlja iznos kapitala potreban za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena, a obračunat primenom ekonomskih mera opisanih u nastavku teksta i bez primene efekata diversifikacije. Ekonomski kapital se zatim poredi sa internim kapitalom (širi pojam od regulatornog kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Službeni glasnik Republike Srbije, br. 103/2016), koji predstavlja maksimalni nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati.

Ukupan potencijal za pokriće treba da bude veći ili jednak ukupnom ekonomskom kapitalu. Banka je u te potrebe definisala ratio adekvatnosti ekonomskog kapitala (*engl. Economic Capital Adequacy – ECA*), pokazatelj adekvatnosti kapitala po Stubu 2 – ICAAP adekvatnost, kao jednu od mera za izražavanje i merenje sklonosti Banke ka rizicima, koji predstavlja odnos ekonomskog kapitala i potencijala za pokriće:

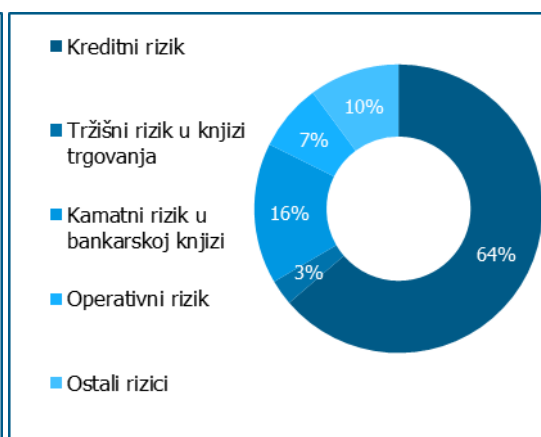
$$ECA = \frac{EC}{CP}$$

Banka je razvila i konstantno unapređuje sistem „semafora“ u cilju blagovremenog obaveštavanja višeg menadžmenta o iskorišćenosti raspoloživog kapitala i obezbedila dovoljno vremena da reaguje bilo na strani ekonomskog kapitala ili potencijala za pokriće.

Grafikoni u nastavku prikazuju: ekonomski i interni kapital Banke, ECA pokazatelj i distribuciju rizika koji čine ekonomski kapital Banke na dan 31. decembar 2019. godine.

Grafikon 1: Prikaz rezultata obračuna kapaciteta za preuzimanje rizika

Grafikon 2: Raspodela ekonomskog kapitala Banke

3.5. MATERIJALNO ZNAČAJNI RIZICI

Materijalna značajnost rizika je ocenjena na osnovu jasnih kvantitativnih i kvalitativnih faktora definisanih za svaku vrstu rizika, pri čemu su u isto vreme uzete u razmatranje kompleksnost poslovanja Banke kao i specifičnosti okruženja u kojem posluje.

Tabela u nastavku prikazuje koje rizike Banka trenutno procenjuje kao materijalno značajne i sledstveno ih uzima u obzir prilikom određivanja kapaciteta za preuzimanjem rizika. Takođe, prikazana je i kvantifikacija materijalno značajnih rizika i po Stubu 1 i po Stubu 2 Bazela 3.

¹ definisane u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima banke

Vrsta rizika	Kvantifikacija - Stub 1 Bazela III	Kvantifikacija u okviru ICAAP - Stub 2 Bazela III
Kreditni rizik	Standardizovani pristup	Obračun internog kapitalnog zahteva - prilagođeni standardizovani pristup (najveća razlika u odnosu na Stub 1 Bazela III je dodatak za izloženosti prema državi i NBS u stranoj valuti)
Tržišni rizik u knjizi trgovanja	Metod dospeća za opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti Specifični cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	Za obračun internog kapitalnog zahteva Banka primenjuje VaR pristup - dnevne istorijske simulacije za izračunavanje jednomesečnog proseka dnevnog VaR parametra za poslednji mesec u kvartalu uz interval poverenja od 99%, koji se zatim prevodi na period od godinu dana uz interval poverenja od 99,92%.
Kamatni rizik u bankarskoj knjizi	-	Za obračun internog kapitalnog zahteva Banka primenjuje istorijsku simulaciju baziranu na postojećim pozicijama bilansa stanja i najnepovoljnijim jednogodišnjim promenama kamatnih stopa u prethodnih deset godina.
Devizni rizik u bankarskoj knjizi	8% ukupne neto otvorenu poziciju, obračunate u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, ukoliko je ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke viša od 2% njenog kapitala	Isti način obračuna kao i kod Stuba 1, bez obzira da li je ukupna neto otvorena devizna pozicija Banke viša ili niža od 2% njenog kapitala.
Operativni rizik	Pristup osnovnog indikatora (engl. Basic Indicator Approach - BIA)	Do septembra 2012. godine Banka je koristila BIA, a od tada primenjuje napredni pristup (engl. <i>Advanced Measurement Approach</i> – AMA)- pristup raspodele verovatnoće gubitka koji proizilaze iz operativnog rizika za izračunavanje jednogodišnjeg VaR parametra na nivou poverenja od 99,92%, onda se primenom Monte-Karlo simulacije računaju ukupne raspodele verovatnoća.
Poslovni/ Strateški rizik	-	Model se zasniva na analizi mesečnih odstupanja realizovanog od budžetiranog neto poslovnog rezultata, koja se koriste za ocenu parametara logističke distribucije, na kojoj se model zasniva.
Kreditno-devizni rizik	-	Od četvrtog kvartala 2014. godine se primenjuje simulacija - interni kapitalni zahtev = najveći trošak kreditnog rizika (engl. <i>cost of credit risk</i>) za klasu malih preduzeća i preduzetnika i klasu fizičkih lica (engl. <i>retail</i>) u prethodnih pet godina x ukupna izloženosti pomenutih klasa izloženosti odobrenih u stranoj valuti.
Rezidualni rizik	-	Kapitalni zahtev koji se koristi za potrebe redovnog kvartalnog ICAAP izveštavanja se izračunava kroz proces stres testiranja. Efekat rezidualnog rizika, kao podvrste kreditnog rizika, izračunava se kao porast internog kapitalnog zahteva do kojeg dolazi usled smanjenja tržišne vrednosti stambenih i komercijalnih nepokretnosti.
Rizik likvidnosti	-	Rizik nesolventnosti obuhvaćen putem nedeljne Analize perioda opstanka (eng. <i>Survival Period Analysis</i> - SPA), dok je strukturni rizik likvidnosti obuhvaćen stres testom.
Reputacioni rizik	-	Obuhvat putem stres testiranja i načela za upravljanje rizicima i Okvira za definisanje sklonosti ka rizicima koji čine osnovne elemente Sistema upravljanja rizicima.
Rizik usklađenosti poslovanja	-	Banka ima uspostavljen okvir upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja. Okvir politika u banci je uspostavljen na način da je svaka oblast poslovanja Banke odgovorna za usklađenost sa relevantnim propisima.
Rizik od pranja novca i finansiranja terorizma	-	Banka ima uspostavljen okvir upravljanja rizikom pranja novca i finansiranja terorizma. Fokus Banke u upravljanju rizikom je na efikasnim internim kontrolama, politikama i aktivnostima koje se sprovode kako bi se Banka zaštitila od rizika pranja novca/ finansiranja terorizma.
Makroekonomski rizik	-	Obuhvat putem stres testiranja.

Tabela 1: Klasifikacija i metodologija materijalno značajnih rizika

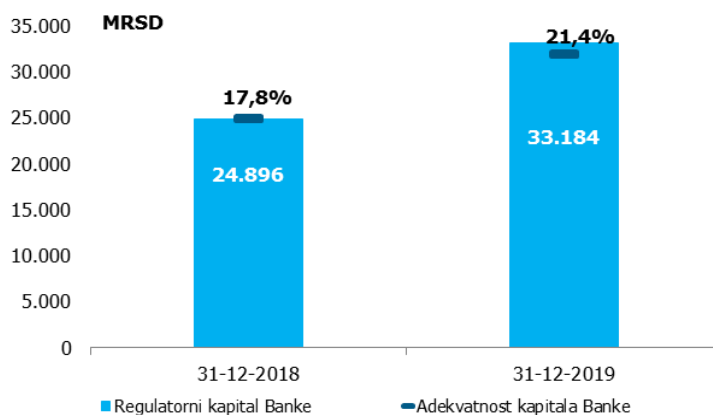
Banka kvartalno sprovodi procenu interne adekvatnosti kapitala i rezultati za 2019. godinu pokazuju da Banka raspolaže adekvatnim finansijskim sredstvima i regulatornim kapitalom za pokriće svih rizika identifikovanih kao materijalno značajni, i u normalnim i u stresnim uslovima. Godišnji Izveštaj o internoj proceni adekvatnosti kapitala Banke sa stanjem na dan 31. decembar 2019. godine je prezentovan regulatoru, Narodnoj banci Srbije.

4. REGULATORNI KAPITAL I KAPITALNA ADEKVATNOST

Banka je poštovala zahteve Odluke o adekvatnosti kapitala banaka² (Službeni Glasnik Republike Srbije br. 103/2016, 103/2018, 88/2019 i 67/2020) prilikom izračunavanja regulatornog kapitala. Banka je tokom izveštajnog perioda imala regulatorni kapital iznad propisanog minimuma.

Dodatno, Banka je tokom izveštajnog perioda bila usklađena sa minimalnim kapitalnim zahtevom u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka.

Gore pomenuta usaglašavanja sa regulatornim limitima su predstavljena na grafikonu u nastavku.

Grafikon 3: Prikaz regulatornog kapitala i kapitalne adekvatnosti Banke

4.1. REGULATORNI KAPITAL BANKE

Kapital banke čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala, pri čemu osnovni kapital čini zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog akcijskog kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala banke i zbira aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za cenovni rizik iz aktivnosti iz knjige trgovanja pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala (propisanih 8%), kapitalnog zahteva za devizni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala, kapitalnog zahteva za operativni rizik pomnoženog recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala i rizikom ponderisanih izloženosti za rizik druge ugovorne strane.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- da obezbedi usaglašenost sa zahtevima NBS – visina kapitala ne sme biti niža od dinarske protivvrednosti iznosa od EUR 10.000.000 prema zvaničnom srednjem kursu NBS;
- da obezbedi nivo i strukturu kapitala koji mogu da podrže očekivani rast plasmana;
- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama;
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju podataka i informacija, detaljnije informacije o kapitalu Banke date su u prilogima koji slede, i to:

- obrazac PI-KAP (PRILOG 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2019. godine (sa referencama na pozicije bilansa stanja datih u PRILOG 3 u nastavku);

- obrazac PI-FIKAP (PRILOG 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala;
- obrazac PI-UPK (PRILOG 3) - Bilans stanja Banke sačinjen u skladu sa MRS/MSFI standardima i raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG 1).

PRIOLOG 1 - Obrazac PI-KAP – 1/2

Podaci o kapitalnoj poziciji Banke

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: elementi			
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	15.462.944		
1.1.	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	12.909.000	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	a
1.2.	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	2.553.944	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	b
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	-	tačka 10. stav 1.	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.091.670	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	725.815	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	v
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	12.955.128	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	g
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	-		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagođavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	30.235.557		
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagođavanja vrednosti (-)	-25.950	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gubitak (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-665.000	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu sa tačkom 134. OAK (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja druga	
21.3.	od čega: slobodne isporuke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja treća	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjeno za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.	
23.1.	od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokrivanje rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagođavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-729.910		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	29.505.647		

PRILOG 1 - Obrazac PI-KAP – 2/2

	Dodatni osnovni kapital: elementi			
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije		tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	-		
	Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke			
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	-		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	-		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	29.505.647		
	Dopunski kapital: elementi			
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	3.677.972	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	đ
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	3.677.972		
	Dopunski kapital: odbitne stavke			
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviteljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	3.677.972		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	33.183.619		
52	Ukupna rizična aktiva	155.056.599	tačka 3. stav 2.	
	Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala			
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	19,03	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	19,03	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	21,40	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5,88	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	11,03		

PRILOG 2 - Obrazac PI-FIKAP

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Banke

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Aksijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane)	ISIN: RSN0VBE23514, CFI: ESVTFR		
	<i>Tretman u skladu s propisima</i>			
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.462.944 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 2.553.944 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 150.188 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.784 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	12.909.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000	EUR 30.000.000
6.1.	Emisiona cena	11.978,42 dinara	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Aksijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004. g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 16.06.2006. g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007. g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 27.12.2007. g. V emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g.	27.12.2011. g.	10.09.2018. g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	<i>Inicijalni datum dospeća</i>	Bez datuma dospeća	27.12.2021.	10.09.2028.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
	Kuponi/dividende			
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije			
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti			
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije			
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija			
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje			
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti			
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti			
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno			
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja			
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Drugo	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-

PRILOG 3 - Obrazac PI-UPK**Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)**

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.855.375	
A.II	Zabžena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	346.899	
A.IV	Hartije od vrednosti	41.531.585	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.606.876	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	160.829.494	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	
A.X	Investicije u zavisna društva	93.560	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	665.001	d
A.XII	Osnovna sredstva	2.952.105	
A.XIII	Investicione nekretnine	-	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	229.409	
A.XV	Odložena poreska sredstva	0	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	11.902	
A.XVII	Ostala sredstva	1.328.126	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	231.450.332	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	250.039	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	61.266.424	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	126.407.953	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.512.691	
PO.VII	Subordinirane obaveze	4.206.971	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	3.768.261	d
PO.VIII	Rezervisanja	740.087	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	169.499	
PO.XI	Odložene poreske obaveze	7.265	
PO.XII	Ostale obaveze	3.065.750	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	199.626.679	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	15.462.944	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	12.909.000	a
	<i>Od čega emisijna premija po osnovu akciskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	2.553.944	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	2.679.766	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	13.680.943	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	12.955.128	g
	<i>Od čega Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci</i>	853.900	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	-128.085	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansu stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	31.823.653	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansu stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansu stanja: 0414+0422-0423)	231.450.332	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	356.976.582	
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	356.976.582	

U tabeli ispod se nalaze posebno izdvojena **regulatorna prilagođavanja** i **odbitne stavke od kapitala Banke** po vrsti i iznosu:

Osnovni akcijski kapital	
Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala	-25.950
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	-25.950
Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala	-832.045
(-) Nerealizovani gubici	-128.085
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	-665.000
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	-29.530
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	-9.430
Dodatni osnovni kapital	
Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala	-
Dopunski kapital	
Odbitne stavke od dopunskog kapitala	-

U skladu sa tačkom 21. Stav 1. Odluke o adekvatnosti kapitala banke, Banka od osnovnog akcijskog kapitala ne odbija 1) iznos odloženih poreskih sredstava koja zavise od buduće profitabilnosti i proističu iz privremenih razlika u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz stava 2. ove tačke i 2) iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u kojima ima značajno ulaganje u iznosu koji je manji ili jednak od 10% osnovnog akcijskog kapitala iz stava 2. ove tačke, a koja su u zbiru manji od iznosa limita iz stava 3. ove tačke. Banka ima značajno ulaganje u kapital S-Leasing d.o.o. Beograd (lice u finansijskom sektoru) u iznosu od RSD 93,6 mln, međutim iznos ne prelazi limit od 10% osnovnog akcijskog kapitala Banke izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 2 Odluke o adekvatnosti kapitala banke i u skladu sa tim ne predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke.

U tabeli ispod se nalaze limiti za primenu izuzetaka kod odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala Banke:

LIMITI ZA PRIMENU IZUZETAKA KOD ODBITNIH STAVKI OD OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA BANKE	
Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala	2.950.565
Limit od 10% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 2 Odluke o adekvatnosti kapitala banke	2.950.565
Limit od 17,65% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala banke	5.192.516
Podoban kapital iz tačke 13. stav 8. Odluke o adekvatnosti kapitala banke	33.183.619

Pokazatelj leveridža Banke, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 11,81% na 31.12.2019. godine.

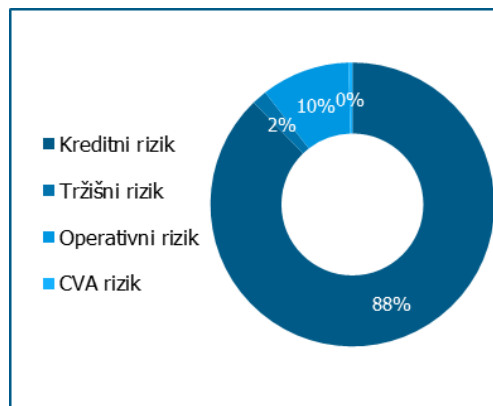
4.2. ADEKVATNOST KAPITALA

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, ukupan iznos kapitalnih zahteva se izračunava i stavlja u odnos sa regulatornim kapitalom. Regulatorni kapital mora biti raspoloživ najmanje u iznosu zbira minimalnih kapitalnih zahteva.

Na osnovu poslovnih aktivnosti Banke, u skladu sa Stubom 1 Bazela 3, **obračunavaju se kapitalni zahtevi za:**

- **kreditni rizik** - izračunava se množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%; Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom primenom standardizovanog pristupa za sve klase izloženosti;
- **tržišne rizike:**
 - cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti - zbir kapitalnih zahteva za specifični i opšti cenovni rizik po osnovu ovih hartija. Kapitalni zahtev za *opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti* izračunava se primenom metoda dospeća. Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je pored opšteg cenovnog rizika bila izložena i specifičnom cenovnom riziku po osnovu dužničkih hartija od vrednosti;
 - deviznog rizika - množenjem zbira ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%, ukoliko je veća od 2% kapitala;
- **operativni rizik** - Banka primenjuje pristup osnovnog indikatora (engl. *Basic Indicator Approach* – BIA);
- **rizik prilagođavanja kreditne izloženosti** – Banka primenjuje standardizovani metod za obračun kapitalnog zahteva (kapitalni zahtev predstavlja 8% rizikom ponderisane aktive).

Prikaz udela kapitalnih zahteva Banke, obračunatih u skladu sa Stubom 1 Bazela III, prema vrsti rizika na 31. decembra 2019. godine je prikazan na grafikonu u nastavku:

Grafikon 4: Kapitalni zahtevi prema vrsti rizika

U skladu sa Odlukom o objavljanju podataka i informacija Banke, u nastavku su dati obrasci:

- PI-AKB (PRILOG 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na datum 31. decembar 2019. godine;
- PI-GR (Prilog 5) – Pregled geografske raspodele izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala;
- PI-KZS (Prilog 6) – Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala Banke.

PRILOG 4 - Obrazac PI-AKB

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Banke

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Iznos
		1
I	KAPITAL	33.183.619
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	29.505.647
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3.677.972
II	KAPITALNI ZAHTEVI	12.404.528
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	10.885.127
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	136.064.082
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.232.149
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.234.491
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	785.207
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	68.485.848
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	41.621.953
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	18.378.757
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	687.219
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	385.868
1.1.17.	Ostale izloženosti	3.252.589
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	213.000
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	213.000
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	210.080
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	0
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	0
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	2.920
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.251.550
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.251.550
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	0
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGOĐAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	54.852
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	19,03
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	19,03
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	21,40

PRILOG 5 - Obrazac PI-GR

Редни бр.		Опште кредитне изложености		Изложености из књиге трговања		Изложености по основу секјуритизације		Капитални захтеви				Пондери капиталних захтева	Стопа контрацикличног заштитног слоја капитала
		Износ изложености према стандардизованом приступу	Износ изложености према IRB приступу	Збир дугих и кратких позиција из књиге трговања	Износ изложености из књиге трговања према интерном моделу	Износ изложености према стандардизованом приступу	Износ изложености према IRB приступу	Од чега: опште кредитне изложености	Од чега: изложености из књиге трговања	Од чега: изложености по основу секјуритизације	Укупно		
1.	Расчлањавање по државама												
1.1.	Србија	132.812.231	0	11.594.299	0	0	0	10.624.978	20.824	0	10.645.798	100,00%	0
2.	Укупно	132.812.231	0	11.594.299	0	0	0	10.624.978	20.824		10.645.798	100,00%	0

У складу са Metodologijom за утврђивање географског положаја relevantних изложености, изложености из књиге тргованја или изложености банке у иностранству које представљају мање од 2% укупног износа њених општих кредитних изложености, изложености из књиге тргованја и изложености по основу секјуритизације, Банка може распоредити у изложености у Republicи Србији, при чему изложености у другим државима, треба да буду јасно утврђене у напомени или belešци уз tabelу која се објављује.

Банка објављује да има изложености у другим државима, али да one не прелазе праг од 2% дефинисан претходно поменутом методологијом.

PRILOG 6 - Obrazac PI-KZS

(u hiljadama dinara)

1.	Укупна ризична актива	155.056.599
2.	Специфична стопа контрацикличног заштитног слоја капитала	0
3.	Захтев за контрациклични заштитни слој капитала банке	0%

5. VRSTE RIZIKA

5.1. KREDITNI RIZIK

5.1.1. UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE

Kreditni rizik je rizik da će Banka pretrpeti gubitak zbog toga što njeni komitenti ili ugovorne strane neće moći u potpunosti ili delimično da izmire svoje dospele obaveze prema Banci u ugovorenim rokovima.

Poslovna politika Banke predviđa efikasno i robusno upravljanje kreditnim rizikom, kao najznačajnijim rizikom u bankarskom poslovanju, sa namerom minimiziranja materijalizacije. Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama koje se odnose na upravljanje rizicima obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom kojim se isti svodi na prihvatljiv nivo.

Kreditni rizik Banke je uslovljen kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom blagovremenošću prilikom izvršavanja obaveza prema Banci kao i kvalitetom instrumenata obezbeđivanja potraživanja.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom prevashodno uspostavljanjem rigoroznih procesa za utvrđivanje minimalne kreditne sposobnosti dužnika prilikom odobrenja plasmana i zahtevanog nivoa kolaterala kao i za redovno praćenje iste za sve vreme trajanja ugovornog odnosa, definisanjem različitih nivoa odlučivanja prilikom odobrenja plasmana (koji odražavaju znanje i iskustvo zaposlenih), uspostavljanjem limita kojima se definiše nivo rizika koji je Banka voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija kao i kroz praćenje tih limita i putem praćenja ranih znakova upozorenja (eng. *Early Warning Signal* – EWS), koji predstavljaju indikatore povećanog kreditnog rizika klijenta.

Dodatno, Banka je implementirala tehnička rešenja za obračun ispravke vrednosti za klijente na grupnoj osnovi pridržavajući se svih standarda Erste Grupe AG iz perspektive razvoja modela internih rejtinga i održavanja procesa. Svi novi modeli i modifikacije postojećih modela u Banci (rejting modeli i parametri rizika) kao i metodološki standardi se pregledavaju od strane Grupnih Competence Centara za razvoj modela što osigurava integritet širom Grupe kao i konzistentnost modela i metodologija. Uveden je program za praćenje prelaska klijenata u status neizmirenja obaveza (eng. *default*) koji prati kako regulatorne zahteve Grupe tako i zahteve NBS-a.

Najznačajniji **izveštaji o kreditnom riziku** sadrže informacije o razvoju volumena u svakom poslovnom segmentu, kvalitetu portfolija klasifikovanog po ocenama rizika i kretanjima različitih racija tj. indikatora rizika, nivo primljenih sredstava obezbeđenja, vrednosti rezervisanja za kreditne gubitke, kao i detaljne informacije o klijentima koji su izloženi riziku nastupanja statusa neizmirenja obaveza ili koji već jesu u statusu neizmirenja obaveza. Izveštaji služe kao osnova za ažuriranje kreditne politike poslovnih segmenata i njihovih poslovnih strategija i strategije upravljanja rizicima.

5.1.2. DEFINICIJA POTRAŽIVANJA U DOCNJI I OBEZVREĐENIH POTRAŽIVANJA ZA RAČUNOVODSTVENE POTREBE

Banka potraživanjem u docnji, smatra bilo koje potraživanje od dužnika po osnovu glavnice, kamate ili naknade koje nije isplaćeno na dan dospeća, a predstavlja materijalno značajnu obavezu u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Obezvređenje, odnosno objektivni dokazi obezvređenja predstavljaju rezultat jednog ili više događaja, koji se desio nakon početnog priznavanja sredstva i koji ima uticaj na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

U osnovi, ukoliko klijent ne izvršava obaveze u skladu s definicijom u Politici restrukturiranja, problematične izloženosti i statusa neizmirenja obaveza, pokreće se proces obezvređenja. U zavisnosti od ishoda analize eskontovanih novčanih tokova finansijsko sredstvo klijenta koji ne izvršava obaveze smatra se obezvređenim ili neobezvređenim.

Banka kontinuirano, korišćenjem velikog broja instrumenata za upravljanje rizikom, procenjuje sposobnost klijenata da izmire svoje obaveze.

Definicija statusa neizmirenja obaveza u Banci prati regulatorne zahteve i zahteve Erste Grupe, prevodeći ih u pet grupa događaja statusa neizmirenja obaveza:

- Default događaj E1 – Mala verovatnoća za izmirenje obaveza u potpunosti usled pada kreditnog kvaliteta dužnika
- Default događaj E2 - Docnja duža od 90 dana po materijalno značajnom iznosu duga
- Default događaj E3 – Modifikacije prvobitno ugovorenih uslova otplate usled procene pogoršanja ekonomske situacije klijenta
- Default događaj E4 - Kreditni gubitak
- Default događaj E5 – Stečaj/likvidacija dužnika

Banka je uspostavila sistemski proces kako bi obezbedila prepoznavanje i priznavanje statusa neizmirenja obaveza na nivou klijenta. To znači da u slučaju da do statusa neizmirenja obaveza klijenta dođe po bilo kojoj njegovoj izloženosti kreditnom riziku pojedinačnog plasmana, ukupna bilansna ili vanbilansna izloženost koju Banka ima prema tom klijentu, uključujući i proizvode koji se ne odnose na kreditiranje klijenata se klasifikuje u status neizmirenja obaveza. Prethodno navedeno je primenljivo na sve klijente iz segmenta poslova sa stanovništvom, kao i na klijente iz drugih poslovnih segmenata.

U slučaju preuzetih kreditnih obaveza koje predstavljaju deo vanbilansne aktive Banke, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja nominalni iznos obaveze koji, ukoliko dođe do povlačenja sredstava, odnosno korišćenja, vodi izloženosti riziku po osnovu neizmirenja obaveza bez realizacije sredstava obezbeđenja (kolateralna).

U slučaju datih finansijskih garancija, izloženost u statusu neizmirenja obaveza predstavlja ukupan nominalni iznos po osnovu kog postoji rizik koji može nastati u slučaju da dođe do nastupanja statusa neizmirenja obaveza delimične ili ukupne garantovane izloženosti.

Default događaji mogu biti aktivirani ili na nivou izloženosti pojedinačnog plasmana ili na nivou klijenta, ali opšte pravilo koje važi u svim slučajevima, nalaže da se klijentu dodeli status neizmirenja obaveza po svim pojedinačnim izloženostima, odnosno da mu se dodeli interni rejting „R“, nezavisno od toga da li se default događaj aktivirao na nivou pojedinačne izloženosti ili na nivou klijenta.

Svi klijenti Banke nalaze se u statusu neizmirenja obaveza i stoga im je dodeljen odgovarajući interni rejting (R1 - R5) ukoliko je došlo do identifikacije barem jednog od default događaja E1 - E5.

Ukoliko, po proceni Banke, kriterijumi koji su preduslov za dodeljivanje događaja koji vode u status neizmirenja obaveza više nisu primenljivi i klijent je u mogućnosti da nastavi sa otplatom duga u skladu sa definisanim odredbama ugovora, Banka će promeniti rejting klijenta s obzirom na to da se radi o klijentu koji više nije u statusu neizmirenja obaveza.

Minimalni opšti zahtevi, koji moraju biti ispunjeni pre izlaska iz statusa neizmirenja obaveza i promene rejtinga „R“, su sledeći:

- kod klijenta nijedan od default događaja E1 - E5 više nije važeći (aktivan) i ne očekuju se dodatni gubici po njegovim pojedinačnim kreditnim izloženostima i
- period monitoringa je uspešno završen.

Svaki default događaj ima precizno definisano minimalno vreme trajanja, a izlazak iz statusa neizmirenja obaveza je prihvatljiv tek nakon uspešnog završetka perioda monitoringa do kog automatski dolazi nakon isteka/prestanka važenja default događaja E1 - E5 kod klijenata koji imaju bilo kakvu vrstu kreditne obaveze i koji traje minimum 3 meseca nakon toga. Konkretno, kako bi se period monitoringa uspešno završio, za vreme njegovog trajanja nije dozvoljeno da nastupi ili bude na

snazi bilo koji kriterijum koji može pokrenuti ili je pokrenuo neki od prethodno definisanih default događaja E1 - E5.

Otpis potraživanja - Banka u skladu sa Pravilnikom o otpisu potraživanja i prenosu potraživanja iz bilansne u vanbilansnu evidenciju, vrši otpis nenaplativih potraživanja nakon što se što se iscrpe sve mogućnosti za naplatu. Pored toga, otpis se može razmatrati i u situaciji kada dalji sudski postupak nije ekonomski opravdan zbog viših troškova u odnosu na naplatu, kada dalji postupak bilo koje vrste nije delotvoran. Otpis potraživanja vrši se samo za nenadoknadle plasmane koji su obezvređeni. Za potraživanja u sudskom sporu ili stečaju koja su u potpunosti obezvređena (za koja je izvršena ispravka vrednosti 100%), a za koja se oceni da sudski proces ili stečaj predugo traju i samim tim predstavljaju opterećenje bilansnih evidencija Banke, donosi se odluka o prenosu potraživanja sa bilansne na vanbilansnu evidenciju pri čemu se ne vrši oprost duga, odnosno u ovom slučaju Banke se ne odriče ugovornih i zakonskih prava po osnovu tog potraživanja. Banka u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke (Službeni glasnik RS, br. 77/2017) od 10. avgusta 2017. godine, vrši računovodstveni otpis problematičnih potraživanja u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti.

5.1.3. ISPRAVKA VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO VANBILANSNIM STAVKAMA

Banka je u skladu sa MSFI 9 postavila adekvatnu strukturu, alate i procese za pravovremeno utvrđivanje gubitka usled kreditnih rizika. Po regulatornim i računovodstvenim standardima kao i ekonomskim razmatranjima banka redovno evaluira potrebu i formira ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka da bi pokrila očekivane ekonomske gubitke od finansijske imovine.

Banka finansijsku imovinu klasifikuje kao imovinu koja se naknadno meri po amortizovanom trošku (AC), po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ili po fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka na osnovu (FVTPL):

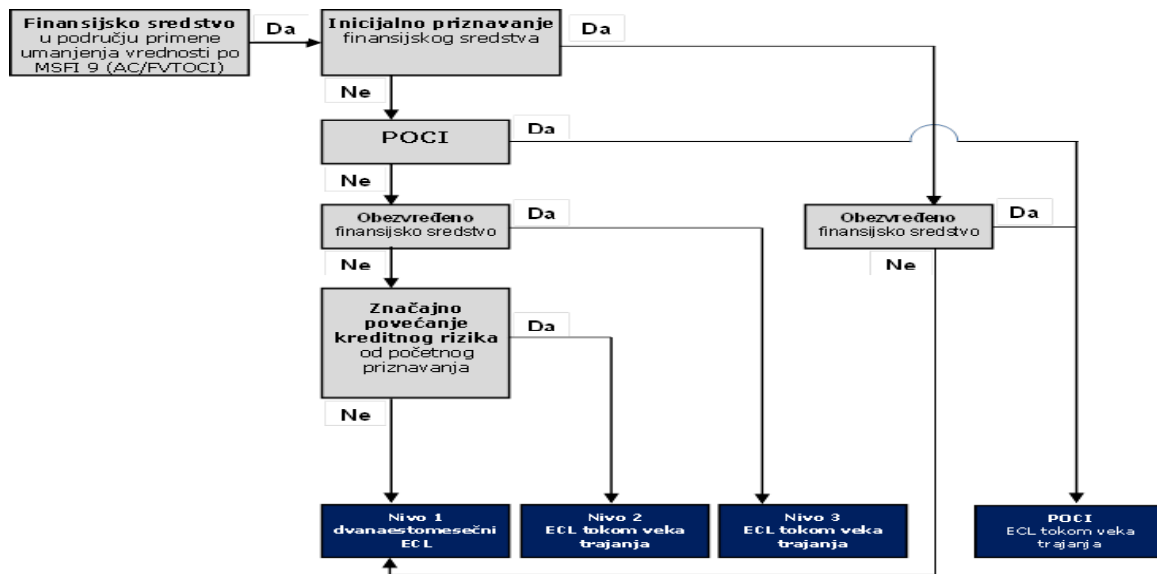
- (a) poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i
- (b) karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Banka teži tome da svoja ključna portfolija (kreditni i potraživanja od komitenata, banaka i drugih finansijskih organizacija, odnosno obaveze po osnovu finansijskih garancija i preuzetih budućih obaveza) klasifikuje kao imovinu koja se meri po amortizovanom trošku, dok se deo hartija od vrednosti klasifikuje po fer vrednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (portfolio hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, koji se drži u cilju adekvatnog upravljanja likvidnošću gde poslovni model podrazumeva i prikupljanje ugovornih novčanih tokova i potencijalnu prodaju te finansijske imovine) i fer vrednosti kroz račun dobiti i gubitka (pretežno hartije od vrednosti namenjene trgovanju).

Cilj formiranja ispravke vrednosti je da se priznaju očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja za sve finansijske instrumente, uzimajući u obzir sve razumne i pomoćne informacije, uključujući one koje se odnose na buduće događaje [MSFI 9 5.5.4.]. U skladu sa tim, finansijskoj imovini koja je relevantna sa aspekta MSFI 9 standarda i klasifikovana je kao AC Ili FVTOCI dodeljuje se jedan od tri nivoa (eng. stage), osim ukoliko se finansijska imovina ne priznaje kao POCI.

Očekivani kreditni gubitak/obezvređenje je sadašnja vrednost svih smanjenja očekivanog novčanog toka tokom očekivanog veka trajanja finansijskog sredstva. Smanjenje predstavlja razliku između novčanih tokova koji se duguju Banci u skladu sa ugovorom i novčanih tokova koje Banka očekuje da će primiti. Pošto očekivani kreditni gubici uzimaju u obzir iznos i vreme plaćanja, kreditni gubitak nastaje čak i kada Banka očekuje da će se platiti u potpunosti ali kasnije nego od dospeća po ugovoru.

Proces ispravki rezervi usled kreditnih gubitaka:

Dijagram 10: Proces formiranja ispravka vrednosti

Nivo obezvređenja 1

- Finansijska sredstva po početnom priznavanju (osim POCI imovine),
- Finansijskih sredstava koja ispunjavaju uslove niskog kreditnog rizika,
- Finansijskih sredstava bez značajnog povećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja bez obzira na njihov kreditni kvalitet

U Nivou 1 ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka izračunavaju se kao dvanaestomesečni ECL.

Nivo obezvređenja 2

Sadrži finansijska sredstva sa značajnim povećanjem kreditnog rizika, ali nisu umanjena usled kreditnih gubitaka, uključujući početno priznata sredstva opisana iznad.

U Nivou 2 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

Nivo obezvređenja 3

Sadrži finansijska sredstva koja su obezvređena usled kreditnih gubitaka, odnosno u status neizvršenja obaveza na datum izveštaja.

U Nivou 3 ispravke vrednosti izračunavaju se kao ECL tokom veka trajanja.

POCI imovina

Finansijska sredstva obezvređena prilikom inicijalnog priznavanja. POCI imovina nije predmet transfera između nivoa, odnosno nezavisno od promene kreditnog kvaliteta klijenta nakon inicijalnog priznavanja POCI imovine, vrši se obračun očekivanih kreditnih gubitaka tokom čitavog veka trajanja finansijskog sredstva. Takođe, očekivani kreditni gubici tokom veka trajanja na datum početnog priznavanja POCI sredstva moraju se uzeti u obzir kod izračuna fer vrednosti sredstva (dok naknadne promene prvobitnog očekivanja dovode do priznavanja ispravke vrednosti usled kreditnih gubitaka samo ukoliko dovode do nižih očekivanja u poređenju sa datumom stvaranja, dok se ona koja dovode do boljih očekivanja u poređenju sa datumom početnog priznavanja priznaju kao povećanja bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva).

Banka koristi sledeće kvalitativne i kvantitativne kriterijume koji ukazuju na značajno povećanje kreditnog rizika (SICR) u trenutku izveštavanja u odnosu na trenutak inicijalnog priznavanja finansijske imovine:

Kvalitativni kriterijumi

- **Dani kašnjenja (DPD)** - Banka definiše više od 30 dana kašnjenja sa pragom materijalnosti kao indikator da treba priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja [MSFI 9 5.5.11., B5.5.19];
 - **Forbearance** - Status forbearance dodeljen klijentu, bilo defaulted forbearance, non-performing forbearance, preliminary forbearance, performing under probation forbearance ili performing forbearance, smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
 - **Prebacivanje klijenta u nadležnost Direkcije restrukturiranja i naplate plasmana** (workout department) - Prenos u Direkciju restrukturiranja i naplate plasmana smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja.
 - **Prevara** – u slučaju postojanja dokaza o izvršenoj prevarnoj radnji povezanoj sa finansijskom imovinom koja nije izvršena od strane dužnika te dužniku iz objektivnih razloga nije dodeljen status neizmirenja obaveza, finansijsku imovinu treba preneti u nivo 2, odnosno priznati očekivane kreditne gubitke tokom veka trajanja.
- Kriterijumi na nivou portfolija - sprovođenje procene značajnog povećanja kreditnog rizika na nivou portfolija neophodno je samo ukoliko je povećanje kreditnog rizika na nivou pojedinačnog instrumenta dostupno tek uz određeno vremensko kašnjenje.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 ukoliko je bilo koji od kvalitativnih kriterijuma aktiviran od trenutka inicijalnog priznavanja do trenutka izveštavanja i još uvek je aktivan.

Kvantitativni kriterijumi

- Relativna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja posmatra se ukoliko je ratio veći od definisanog praga (engl. threshold). Definisane praga je u nadležnosti Banke, a u skladu sa dokumentom Koncept za procenu praga SICR po MSFI 9.
- Apsolutna promena verovatnoće nastupanja statusa neizmirenja obaveza (PD) tokom veka trajanja – odnosno poređenje anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog na datum izveštavanja i usklađenog anualizovanog PD-a tokom veka trajanja dodeljenog finansijskoj imovini prilikom inicijalnog priznavanja. Apsolutna promena iznad 50 bp smatra se značajnim povećanjem kreditnog rizika od početnog priznavanja na nivou Grupe.

Finansijska imovina se prenosi u nivo 2 samo ukoliko se proceni da su i relativne i apsolutne promene PD značajne, odnosno obe promene moraju biti veće od određenih relativnih i apsolutnih granica.

Prenos između nivoa je simetričan proces. Ovo znači da će se finansijsko sredstvo preneti iz nivoa 2 u nivo 1 ukoliko više nije ispunjen niti jedan SICR kriterijum.

Obračun očekivanih kreditnih gubitaka

Banka za finansijsku imovinu koja nije u statusu neizmirenja obaveza primenjuje kolektivnu procenu, a očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

Gde je:

- 1) ECLLT izračunati očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja;
- 2) M je broj godina od datuma izveštaja (t_0) do dospeća (T) zaokruženog do celog broja, tj. ukoliko je datum izveštaja kraj maja 2019. ($t_0 = 31. 5. 2019$), a dospeće je krajem oktobra 2024. godine ($T = 31. 10. 2024$). tada je preostali vek trajanja finansijskog sredstva do dospeća u godinama 5.4. odnosno $M = 6$;
- 3) t predstavlja godinu od datuma izveštaja;

- 4) GCAt je procena bruto knjigovodstvene vrednosti u t. godini od datuma izveštaja;

Procenjuje se kao $GCAt = GCAt0 * ct$, gde je GCAt0 bruto knjigovodstvena vrednost koja se knjiži na datum izveštaja a ct je koeficijent koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“.

- 5) PDt je verovatnoće neizmirenja obaveza u t. godini od datuma izveštaja;

- 6) LGDt je procena gubitka usled default-a a uzima se u obzir u t. godini od datuma izveštaja;

- 7) Dt-1 je faktor eskonta koji se primenjuje u t. godini od datuma izveštaja;

Izračunava se kao:

ECL tokom veka trajanja u slučaju preuzetih budućih obaveza i ugovora o finansijskoj garanciji izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

Gde je EXPt procena budućeg iznosa izloženosti u t. godini od datuma izveštavanja koji se dogodio usled povučene obaveze nepovučenog kredita ili plaćanja po finansijskoj garanciji;

Procenjuje se kao $EXPt = Off-Balt0 * CCft * ct$, gde je

- i. Off-Balt0 vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja;
- ii. CCft je faktor kreditne konverzije koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Za finansijsku imovinu koja je u statusu neizmirenja obaveza (dodeljen rejting R). Banka očekivani kreditni gubitak tokom veka trajanja izračunava kao razliku između bruto knjigovodstvene vrednosti sredstva i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih po izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi finansijske imovine [MSFI 9 B5.5.33].

ECL se može proceniti individualno ili kolektivno.

- 1) Individualni pristup se primenjuje u slučaju pojedinačno značajnih klijenata.
- 2) Kolektivna procena (takozvani pristup zasnovan na pravilima) primenjuje se u slučaju klijenata koji se ne smatraju pojedinačno značajnim.

Individualni pristup

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka individualno značajnih klijenata koji su u statusu neizvršenja obaveza, očekivane buduće novčane tokove pojedinačno se procenjuju od strane eksperata iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana.

Za izračun ECL uzima se u obzir više od jednog scenarija da bi se dobio nepristrasan rezultat ponderisan verovatnoćama.

U skladu sa internim procesima restrukturiranja i naplate obično se uzimaju u obzir sledeći scenariji:

- 1) Odobrena strategija restrukturiranja i naplate koja predstavlja osnovni scenario baziran na „going/gone concern-u“
- 2) Alternativni osnovni scenario ukoliko je primenljiv;
- 3) Nepredviđeni scenario
- 4) Scenario izlaska (npr. prodaja NPL).

Izračun ECL tokom veka trajanja za svaki se scenario radi u skladu sa sledećom formulom:

Gde je

- 1) ECLLT.s očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s;
- 2) GCAt0 je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) CFj su očekivani novčani tokovi u vreme j; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - a) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - b) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- 4) j je datum kada se očekuje novčani tok;
- 5) EIR je izvorna efektivna kamatna stopa.

Konačni očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunava se u skladu sa sledećom formulom:

Gde je

- 1) ECLLT verovatnoćom ponderisani očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
 - 2) ECLLT.s očekivani gubitak tokom veka trajanja izračunat za scenario s, s = 1, 2 ili 3 na datum izveštavanja;
 - 3) ps je verovatnoća dešavanja scenarija s, s = 1, 2 na datum izveštavanja.
- U slučaju obaveza po nepovučenim kreditima i finansijskim garancijama, izračun ECL tokom veka trajanja proširuje se procenom očekivanog budućeg odliva. Nakon toga, formula izračuna za jedan scenario je:

- a) CFi su očekivani novčani odlivi, tj. povlačenje nepovučenog dela obaveze po kreditu ili korišćenje finansijske garancije;
- b) CFj su očekivani novčani prilivi u vreme j; uzimaju se u obzir sledeći novčani tokovi:
 - i) Očekivana plaćanja - sva plaćanja glavnice i kamate
 - ii) Očekivana plaćanja po kolateralima uključujući troškove za prodaju i pribavljanje kolaterala koji se vode kao negativna plaćanja
- c) i je datum kada se očekuje novčani odliv;
- d) j je datum kada se očekuje novčani priliv, novčani odlivi mogu se očekivati na različite datume kao novčani prilivi.

Kolektivna procena

U slučaju obračuna očekivanih kreditnih gubitaka klijenata koje se ne smatraju individualno značajnim kljentima, a koji su u statusu neizvršenja obaveza, budući novčani tokovi se procenjuju na osnovu pravila u skladu sa sledećom formulom:

Gde je:

- 1) ECLLT očekivani gubitak tokom veka trajanja na datum izveštavanja;
- 2) GCAt0 je bruto knjigovodstvena vrednost uknjižena na datum izveštavanja;
- 3) LGDtID je gubitak usled neizmirenja obaveza kao funkcija vremena neizmirenja obaveza (tiD);

U slučaju kredita koji nije povučen i ugovora o finansijskoj garanciji, ECL tokom veka trajanja se izračunava u skladu sa sledećom formulom:

Gde je:

- a) Off-Balt0 vanbilansni iznos uknjižen na datum izveštavanja (t0);
- b) CCFt faktor konverzije kredita koji se izračunava u skladu sa „Konceptom procene za parametre rizika EAD i CCF po MSFI 9“;

Parametri rizika koji se koriste za obračun očekivanih kreditnih gubitaka

- PD - Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default).

PD predstavlja verovatnoću da će performing kljent dospeti u status neizmirenja obaveza u periodu od 12 meseci, odnosno tokom životnog veka proizvoda (lifeteime).

PD jednogodišnji, predstavlja verovatnoću odlaska kljenta u status neizmirenja obaveza u narednih 12 meseci (ili tokom ostatka trajanja finansijskog instrumenta ako je kraći od 12 meseci). Parametar se koristi za obračun ECL za izloženosti u Nivou 1 (Nivo obezvređenja 1).

PD tokom veka trajanja (lifetime) predstavlja izračunatu verovatnoću odlaska kljenta u status neizmirenja obaveza tokom preostalog roka otplate finansijskog instrumenta. Parametar se koristi za izračun ECL za izloženosti u Nivou 2 i Nivou 3.

Procena jednogodišnjih i lifetime PD vrednosti, vrši se na dostupnoj istoriji podataka o klijentima odgovarajućeg segmenta, koristeći različite statističke pristupe zavisno od segmenta klijenta (migracione matrice, istorijska prosečna stopa neizmirenja obaveza, forward-looking informacije i slično).

- LGD - Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default). LGD predstavlja očekivani procentualni gubitak koji banka pretrpi u slučaju kada izloženosti pređe u status neizmirenja obaveza. Statistički LGD izračunat na bazi istorijskih gubitaka klijenata Banke izračunat je za segment fizičkih lica, mikro i Pravnih lica (Corporate) i primenjuje se od 2018. Godine.
- CCF – Faktor kreditne konverzije (eng. Credit Conversion Factor) CCF predstavlja procenat vanbilansnog dela izloženosti koji može preći u bilansnu izloženost banke prema dužniku do trenutku default-a. S obzirom na to da Banka nema dovoljno istorijskih podataka za statističku procenu parametra CCF. u izračunu ECL koriste se regulatorne vrednosti propisane CRR – Foundation Approach.

Obračun posebnog rezervisanja

Za svaku obezvređenu izloženost iznad praga materijalnosti obračunava se ispravka vrednosti primenom metoda diskontovanja novčanih tokova.

Metodom diskontovanja novčanih tokova, očekivani novčani tokovi iz poslovanja klijenta i po osnovu realizacije kolaterala se procenjuju od strane nadležnog zaposlenog iz Direkcije za restrukturiranje i naplatu plasmana (eng. *Workout manager*). Ispravka vrednosti je razlika između knjigovodstvene vrednosti obezvređenog plasmana i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova umanjениh za očekivane troškove naplate, diskontovanih primenom efektivne kamatne stope za taj plasman.

Za obezvređene izloženosti koje se ne smatraju pojedinačno značajnim, obračun se sprovodi automatski na osnovu pravila. Klijenti koji pripadaju ovom pod-portfoliju se klasifikuju prema kriterijumu redovnosti prilikom izmirivanja obaveza.

Obračun opšteg rezervisanja

Potraživanja koja ne pokazuju objektivni dokaz o obezvređenju se razvrstavaju u grupe na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i njihove odgovarajuće grupne ispravke vrednosti se obračunavaju u zavisnosti od karakteristika grupe i nivoa kreditnog rizika.

Formiranje opšte ispravke vrednosti na grupnoj osnovi počiva na Bazel III obračunu očekivanog gubitka za kreditni rizik (engl. *expected loss*) što predstavlja kvantifikaciju očekivanog gubitka u periodu od godinu dana, pomnoženog sa periodom prepoznavanja gubitka (engl. *loss identification period*).

Očekivani gubitak je prosečni iznos kreditnog gubitka za period od godinu dana koji Banka očekuje da će pretrpeti na nivou pojedinačnog potraživanja. Očekivani gubitak meri očekivani prosečni gubitak na nivou portfolija tokom odgovarajućeg vremenskog perioda i u skladu sa standardima Bazel III, obračunava se kao proizvod sledeća tri parametra kreditnog rizika:

- Verovatnoća neizmirenja obaveza (eng. Probability of Default - PD),
- Izloženost Banke u vreme neizmirenja obaveza dužnika (eng. Exposure at Default -EaD), i
- Gubitak usled nastupanja statusa neizmirenja obaveza (eng. Loss Given Default - LGD).

Banka proverava metodologiju i pretpostavke koje se koriste za procenu budućih novčanih tokova s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka kroz Back-testing analizu koja se sprovodi jednom godišnje.

Oslobađanje rezervisanja

Oslobađanje posebnog rezervisanja (obračunatog na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi) nastaje u slučaju:

- naplate indirektno otpisanih plasmana;
- naplate posle procesa reprogramiranja ili restrukturiranja;
- prinudne naplate;
- rasta materijalne vrednosti kolaterala;
- poboljšanja ekonomske situacije dužnika, nakon pokazivanja znaka oporavka, a time i ukidanja statusa neizmirenja obaveza;
- naplate plasmana u sklopu portfolija za koji je obračunato posebno rezervisanje na grupnoj osnovi, takođe nakon procesa reprogramiranja ili restrukturiranja.

Oslobađanje posebnog rezervisanja podležno je odobrenju od strane određenog nivoa nadležnosti. Odluku o oslobađanju posebnog rezervisanja donosi odgovorni nosilac nadležnosti.

Slučajevi konačnog smanjenja potraživanja (tj. naplate u gotovini ili prihod od likvidacije kolaterala) ne zahtevaju dodatno odobrenje, već se dokumentuju od strane relevantnih organizacionih jedinica u Banci.

Oslobađanje opšteg rezervisanja nastaje u slučaju:

- poboljšanja ekonomske situacije dužnika iz portfolija;
- rasta materijalne vrednosti kolaterala;
- smanjenja ukupnog kreditnog portfolija;
- smanjenja vrednosti LIP.

5.1.4. TEHNIKE UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA

Upravljanje i kontrola

Prilikom procesa odobravanja plasmana, Banka naplatu očekuje prevashodno iz budućih novčanih tokova dužnika. Kao dopunu ovom vidu naplate i kako bi se smanjio gubitak usled potencijalnog nastupanja statusa neizmirenja obaveza dužnika, Banka uzima različite instrumente obezbeđenja (kolaterale) kao zaštitu. Banka uzima što je moguće više kolaterala, pri čemu se prednost daje kolateralima koji se mogu brzo i jednostavno realizovati. Mogućnost uzimanja kolaterala zavisi od trenutne tržišne situacije i poslovne konkurencije. Efikasnost tehnika ublažavanja kreditnog rizika se meri i kontroliše praćenjem vremena potrebnog za realizaciju kolaterala i odstupanja realizovanih vrednosti kolaterala od očekivanih.

U okviru Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom je Odeljenje za upravljanje kolateralima, koje je zaduženo za kompletan proces upravljanja kolateralima – od preliminarne analize do završetka njegove realizacije. Proces je podeljen u 3 faze:

Dijagram 11: Proces upravljanja kolateralima

Faza analize kolaterala predstavlja početnu fazu procesa upravljanja kolateralima. Ona počinje identifikacijom i analizom potencijalnog kolaterala i prikupljanjem neophodnih informacija i dokumentacije, a završava se evidencijom kolaterala u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza monitoringa kolaterala se odnosi na praćenje uspostavljenosti i vrednosti kolaterala. Jedna od njenih glavnih funkcija je evidencija, praćenje, ažuriranje i kontrola podataka o kolateralima u sistemu za evidenciju kolaterala.

Faza realizacije kolaterala predstavlja poslednju fazu procesa, kada dolazi do realizacije kolaterala (npr. njegove prodaje u cilju zatvaranja plasmana) i zatvaranja kolaterala u sistemu za evidenciju

kolateralu. Ona takođe obuhvata i fazu prikupljanja podataka za izračun prosečnih stopa realizacije i naplate iz kolateralu (eng. *Collateral Recovery Ratio*).

Svaka faza je regulisana Procedurom upravljanja kolateralima kojom se definišu i zadaci i odgovornosti organizacionih delova koji učestvuju u procesu.

Pored procesa, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za proces izbora, praćenja i uklanjanja procenitelja sa liste procenitelja prihvatljivih za Banku, odnosno za definisanje minimuma sadržine izveštaja o procenama, kao i kontrolu primene adekvatnih metodologija prilikom procenjivanja vrednosti kolateralu, sve u cilju što preciznijeg određivanja vrednosti kolateralu. Pravila vezana za standarde i metodologiju procenjivanja su obuhvaćena Politikom upravljanja kolateralima.

Od prvog kvartala 2016. godine, Odeljenje za upravljanje kolateralima je zaduženo i za pružanje podrške u oblasti projekta finansiranja u delu izrade Nultog izveštaja (Zero report), Rejtinga lokacija (Location rating), Tehničkog rejtinga objekta (Technical objekt rating), finansijsko-tehničkog nadzora (Lenders supervision) i provere verodostojnosti procena (Plausibility check).

Provera vrednosti kolateralu se radi periodično u zavisnosti od načina provere i vrste kolateralu. Način provere vrednosti kolateralu se može razdvojiti na utvrđivanje vrednosti od strane eksternih procenitelja ili državnih organa ovlašćenih za utvrđivanje vrednosti (reprocena, Poresko rešenje) i na interno praćenje vrednosti kolateralu od strane zaposlenih u Odeljenju za upravljanje kolateralima (monitoring). Dinamika provere vrednosti kolateralu se definiše u zavisnosti od vrste kolateralu, a u skladu sa lokalnom i internom regulativom.

U sklopu procesa izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Sektor upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom, nakon kontrole ispunjenosti primenljivih zakonskih propisa definisanih Odlukom o adekvatnosti kapitala banaka, određuje da li će se određeni kolateral prihvatiti kao instrument ublažavanja kreditnog rizika. Stavke kolateralu prihvatljive kao instrument ublažavanja kreditnog rizika su detaljno objašnjene u posebnoj internoj proceduri Banke kojom se definišu primenljivi instrumenti ublažavanja kreditnog rizika kao i uslovi za priznavanje instrumenta ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Banka prevashodno primenjuje gotovinu i gotovinske ekvivalente deponovane kod Banke kao instrumente materijalne kreditne zaštite.

Banka trenutno ne primenjuje bilansno i vanbilansno netiranje kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Osnovne vrste pružalaca kreditne zaštite po osnovu garancija i kreditnih derivata

Garancije koje se primenjuju kao nematerijalna kreditna zaštita su na 31. decembar 2019. godine pružene od strane:

- međunarodnih finansijskih institucija (EIF - *European Investment Fund*) - za ublažavanje kreditnim rizikom ponderisane aktive korišćena je garancija pružena od strane međunarodnih finansijskih institucija u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala .

Banka u svom portfoliju prihvaćenih sredstava obezbeđenja nema kreditne derivate te se ne koriste kao instrumenti kreditne zaštite.

Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti

Hipoteka na stambenoj nepokretnosti u kojoj vlasnik stanuje ili ju tu nepokretnost dao u zakup (ili namerava da u njoj stanuje ili da je da u zakup) i hipoteka na poslovnoj nepokretnosti se priznaju kao instrumenti zaštite kada se ispune svi zahtevi definisani Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Ispunjenost propisanih zahteva predstavlja preduslov za klasifikaciju date izloženosti u posebnu klasu izloženosti, Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti, kojoj se dodeljuje povoljniji ponder kreditnog rizika, umesto priznavanja efekata tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Hipoteke nad ostalim vrstama nepokretnosti Banka priznaje za interne svrhe, premda ih ne koristi za ublažavanje kreditnog rizika u regulatorne svrhe (adekvatnost kapitala).

Ostale vrste instrumenata materijalne kreditne zaštite

Pored gore navedenih, Banka primenjuje i sledeće instrumente materijalne kreditne zaštite, ali njih ne uzima u obzir prilikom obračuna rizikom ponderisane aktive:

- zalogu na pokretnoj imovini;
- zalogu na potraživanjima;
- zalogu na akcijama i obveznicama;
- druge vrste definisane u Katalogu kolaterala Banke.

5.1.5. KVANTITATIVNA OBJAVLJIVANJA

Pregled strukture bruto izloženosti Banke kreditnom riziku na dan 31. decembra 2019. godine po klasama izloženosti dat je u tabeli ispod:

Klasa izloženosti	Ukupna bruto izloženost	Bilansna izloženost	Vanbilansne stavke*	Vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja	Finansijski derivati	RSD '000
						Reverzne repo transakcije
Država i centralne banke	49.494.071	49.468.624	0	0	25.447	0
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1.342.337	1.161.323	181.015	0	0	0
Javna administrativna tela	1.416.776	106.604	1.227.738	82.434	0	0
Međunarodne razvojne banke	1.882.445	43.117	0	1.839.328	0	0
Banke	7.932.974	1.805.621	1.122.640	4.690.286	314.428	0
Privredna društva	109.299.011	60.647.831	29.579.166	18.620.089	451.925	0
Fizička lica	68.320.402	52.636.456	9.583.498	6.100.448	0	0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	47.845.945	46.630.357	1.211.914	3.674	0	0
Dospela nenaplaćena potraživanja	4.941.603	2.184.377	72.597	2.684.629	0	0
Ulaganja u otvorene investicione fondove	0	0	0	0	0	0
Ulaganja u kapital	245.528	245.528	0	0	0	0
Ostale izloženosti	194.166.962	9.177.111	207.001	184.782.850	0	0
Ukupno	486.888.055	224.106.949	43.185.568	218.803.738	791.800	0

* Bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

Tabela 2: Struktura ukupne izloženosti po klasama izloženosti

Prosečna bruto izloženost Banke kreditnom riziku tokom 2019. godine data je u pregledu ispod:

Klasa izloženosti	Izloženost*		Prosečna** izloženost	Prosečna izloženost (% ukupnog)
	31.12.2018	31.12.2019		
Država i centralne banke	47.405.770	49.494.071	51.320.276	20,2
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1.267.248	1.342.337	1.321.686	0,5
Javna administrativna tela	809.947	1.334.342	1.328.169	0,5
Međunarodne razvojne banke	60.390	43.117	78.413	0,0
Banke	3.329.462	3.242.689	2.681.939	1,1
Privredna društva	81.820.786	90.678.922	84.398.008	33,2
Fizička lica	50.434.561	62.219.954	58.443.197	23,0
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	39.232.176	47.842.271	44.407.839	17,4
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.267.096	2.256.974	2.254.558	0,9
Ulaganja u kapital	216.576	245.528	238.473	0,1
Ostale izloženosti	5.848.406	9.384.112	8.099.284	3,2
Ukupno	232.692.417	268.084.316	254.571.842	100,0

* Bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Godišnji prosek izveden iz podataka po kvartalima

Tabela 3: Prosečna izloženost kreditnom riziku

Sledeća tabela predstavlja sveobuhvatni prikaz bruto izloženosti kreditnom riziku prema materijalno značajnim geografskim oblastima.

<i>RSD '000</i>			
Geografska oblast	Klasa izloženosti	Izloženost	Izloženost*
Srbija	Država i centralne banke	49.494.071	49.494.071
	Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1.342.337	1.342.337
	Javna administrativna tela	1.416.776	1.334.342
	Banke	2.366.596	320.387
	Privredna društva	109.068.877	90.448.788
	Fizička lica	68.229.886	62.137.597
	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	47.784.691	47.781.016
	Dospela nenaplaćena potraživanja	4.941.321	2.256.695
	Ulaganja u kapital	148.174	148.174
	Ostale izloženosti	193.990.288	9.207.438
	Ukupno	478.783.017	264.470.845
Austrija	Banke	3.018.336	1.476.482
	Privredna društva	24	24
	Fizička lica	2.331	2.331
	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	6.569	6.569
	Ostale izloženosti	176.674	176.674
	Ukupno	3.203.934	1.662.079
Ostale zemlje	Međunarodne razvojne banke	1.882.445	43.117
	Banke	2.548.042	1.445.820
	Privredna društva	230.111	230.111
	Fizička lica	88.185	80.025
	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	54.685	54.685
	Dospela nenaplaćena potraživanja	282	278
	Ulaganja u kapital	97.354	97.354
	Ostale izloženosti	0	0
	Ukupno	4.901.104	1.951.392
Ukupno	486.888.055	268.084.316	

* Bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

Tabela 4: Bruto izloženost prema materijalno značajnim geografskim oblastima po klasama izloženosti

Tabela ispod daje pregled bruto izloženosti kreditnom riziku prema sektorima³ po klasama izloženosti kao i sveobuhvatni pregled klase izloženosti Dospela nenaplaćena potraživanja.

<i>RSD '000</i>				
Klasa izloženosti	Sektor	Bruto izloženost*	Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti	Ispravka vrednosti i rezervisanje
Država i centralne banke	Bankarski sektor u zemlji	13.314.067	13.314.067	36
	Javni sektor	36.154.557	16.955.207	23.173
	Ukupno	49.468.624	30.269.274	23.208
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	Javni sektor	1.342.337	1.342.017	17.086
	Ukupno	1.342.337	1.342.017	17.086
Javna administrativna tela	Javni sektor	1.334.342	1.334.250	25.569
	Ukupno	1.334.342	1.334.250	25.569
Banke	Bankarski sektor u zemlji	320.387	310.712	762
	Sektor stranih lica	2.607.874	2.604.649	970
	Ukupno	2.928.261	2.915.361	1.732
Privredna društva	Bankarski sektor u zemlji	1.135.096	922.040	4.129
	Sektor javnih preduzeća	3.698.855	3.690.060	22.247
	Sektor privrednih društava	85.157.142	85.138.531	861.882
	Sektor preduzetnika	1.193	1.193	100
	Sektor stranih lica	230.135	222.361	2.279
	Javni sektor	29	29	0
	Sektor drugih komitenata	4.547	4.547	530
	Ukupno	90.226.998	89.978.760	891.166
Fizička lica	Sektor javnih preduzeća	62	62	0
	Sektor privrednih društava	14.576.560	14.504.791	138.574
	Sektor preduzetnika	2.763.607	2.760.747	35.436
	Javni sektor	0	0	0
	Sektor stanovništva	44.611.530	44.579.749	570.490
	Sektor stranih lica	53	53	1

³ Prema NBS sektorskoj strukturi računa za dostavljanje podataka o stanju i strukturi plasmana, potraživanja i obaveza banaka.

	Poljoprivredni proizvođači	268.141	268.109	11.280
	Ukupno	62.219.954	62.113.511	755.781
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepok.	Bankarski sektor u zemlji	0	0	0
	Sektor privrednih društava	12.436.010	12.433.600	16.861
	Sektor preduzetnika	325.919	325.919	4.586
	Javni sektor	0	0	0
	Sektor stanovništva	34.385.690	34.341.242	110.371
	Sektor stranih lica	5.366	5.366	84
	Poljoprivredni proizvođači	81.226	81.226	866
	Sektor drugih komitenata	608.060	608.060	2.487
	Ukupno	47.842.271	47.795.412	135.256
Dospela nenaplaćena potraživanja	Bankarski sektor u zemlji	252	0	0
	Sektor javnih preduzeća	1	1	1
	Sektor privrednih društava	637.494	637.365	452.656
	Sektor preduzetnika	32.660	32.660	23.092
	Javni sektor	2	2	2
	Sektor stanovništva	1.382.082	1.346.491	962.253
	Sektor stranih lica	16	16	15
	Poljoprivredni proizvođači	49.057	49.057	35.554
Sektor drugih komitenata	155.410	153.747	106.245	
	Ukupno	2.256.974	2.219.338	1.579.817
Ulaganja u kapital	Bankarski sektor u zemlji	101.506	0	0
	Sektor javnih preduzeća	19.372	0	0
	Sektor privrednih društava	27.296	0	0
	Javni sektor	0	0	0
	Sektor stranih lica	97.354	0	0
	Sektor drugih komitenata	0	0	0
	Ukupno	245.528	0	0
Ostale izloženosti	Bankarski sektor u zemlji	-3.475	0	0
	Sektor privrednih društava	12.073	12.073	12.073
	Sektor stanovništva	34.682	34.682	43
	Sektor stranih lica	176.674	0	0
	Sektor drugih komitenata	9.164.158	103.108	1.531.606
	Ukupno	9.384.112	149.864	1.543.722
Međunarodne razvojne banke	Sektor stranih lica	43.117	0	0
	Ukupno	43.117	0	0
Ukupno		267.292.517	238.117.788	4.973.338

* bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja i bez izloženosti iz knjige trgovanja

Tabela 5: Izloženost prema sektoru i klasama izloženosti sa posebnim osvrtom na izloženosti kod kojih su izvršene ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Tabela ispod daje pregled iznosa i ispravki vrednosti, obezvređenih i potraživanja u docnji, prikazanih odvojeno prema značajnim geografskim područjima.

Srbija/ Ostale zemlje	Obezvređeno/ neobezvređeno potraživanje	Potraživanje u docnji	Iznos potraživanja	RSD '000
				Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama
Srbija	da	nije u docni	455.944.105	232.222.112
Srbija	da	u docnji	1.648.922.560	1.212.608.484
Srbija	ne	nije u docni	147.732.142.915	1.243.714.660
Srbija	ne	u docnji	14.063.305.182	365.772.245
Ostale zemlje	da	u docnji	15.721	14.617
Ostale zemlje	ne	nije u docni	485.355.480	457.791
Ostale zemlje	ne	u docnji	3.928	29
Austrija	ne	nije u docni	1.105.869.981	241.604
Ukupno			165.491.559.872	3.055.031.543

Tabela 6: Iznosi obezvređenih i potraživanja u docnji i iznosi ispravki vrednosti odvojeno prema značajnim geografskim područjima⁴

⁴ Tabela predstavlja podatke o obezvređenim potraživanjima i potraživanjima u docnji prema komitentima, bankama i drugim finansijskih institucija (u skladu sa Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke (Prilog 1))

Raspodela Bruto izloženosti prema preostaloj ročnosti u odnosu na finalno dospeće plasmana je prikazana ispod.

RSD '000

Klasa izloženosti	Izloženost			Ukupno
	<1 godine	1 – 3 godine	>3 godine	
Država i centralne banke	49.494.071	-	-	49.494.071
Teritorijalne autonomije i jedinice lok. samouprave	24.927	443.759	873.651	1.342.337
Javna administrativna tela	194.182	462.386	760.208	1.416.776
Međunarodne razvojne banke	1.882.445	-	-	1.882.445
Banke	7.717.390	71.913	143.671	7.932.974
Privredna društva	41.252.145	15.822.971	52.223.895	109.299.011
Fizička lica	13.885.322	15.021.710	39.413.371	68.320.402
Izloženosti obezbedene hipotekama na nepok.	1.389.022	2.783.920	43.673.003	47.845.945
Dospela nenaplaćena potraživanja	2.625.897	438.382	1.877.323	4.941.603
Ulaganja u kapital	245.528	-	-	245.528
Ostale izloženosti	194.075.520	56.715	34.728	194.166.962
Ukupno	312.786.449	35.101.756	138.999.850	486.888.055

Tabela 7: Bruto izloženost prema preostalom roku dospeća i klasi izloženosti

Na dan 31. decembra 2019. godine, obračunata i potrebna rezerva za procenjene gubitke, obračunate u skladu sa zahtevima Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, po vrstama druge ugovorne strane, iznosila je⁵:

RSD '000

Ugovorna strana	Kategorija klasifikacije					Ukupno
	A	B	V	G	D	
Sektor finansije i osiguranja	1.787.166	76.084	235.820	0	270	2.099.340
Javni nefinansijski sektor	4.714.119	19.707	3.628	6	4	4.737.464
Sektor privrednih društava	85.710.045	41.081.649	2.015.923	373.177	375.293	129.556.087
Sektor preduzetnika	2.896.007	142.189	25.526	25.688	48.298	3.137.708
Sektor opšte države	1.553.962	1.560	1.201.519	-	2.074	2.759.115
Stanovništvo	72.163.442	3.267.649	399.643	1.384.068	3.199.225	80.414.027
Strana lica	2.746.859	237.040	-	1	15	2.983.915
Poljoprivrednici	315.849	13.617	3.351	18.383	47.224	398.424
Sektro drugih pravnih lica	699.651	16.376	7.787	34.223	124.042	882.079
Ukupno	172.587.100	44.855.871	3.893.197	1.835.546	3.796.445	226.968.159
Obračunata posebna rezerva za procenjene gubitke	0	782.133	479.402	525.212	3.735.472	5.522.219
Ispravka vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama	959.923	647.188	271.633	415.868	1.127.946	3.422.558
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke	0	438.981	295.731	323.218	2.604.892	3.662.822

Tabela 9: Bruto izloženost prema NBS klasifikaciji

⁵ Izloženost prikazana u tabeli se razlikuje od izloženosti za potrebe obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom usled različitih principa primenjenih prilikom obračuna osnove za klasifikaciju obračunate u skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke i obračuna osnove za aktivu ponderisanu kreditnim rizikom obračunate u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Prikaz promene specifičnih i opštih prilagođavanja za kreditni rizik za obezvređena potraživanja dat je u Napomenama uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, napomene broj 20, 21, 22, i 26.

Korišćenje agencija za eksterne kreditne rejtinge i kvantitativna objavljivanja u vezi sa primenom tehnika ublažavanja rizika

Pri dodeli pondera rizika za izloženosti prema bankama, Banka ne koristi eksterne kreditne rejtinge, već koristi opciju pod kojom se stepen kreditnog kvaliteta zasniva na kreditnom kvalitetu domicilne države (tzv.opcija 1). Ovim pristupom se dodeljuje ponder rizika koji je za jednu kategoriju lošiji od pondera rizika države u kojoj je banka osnovana. Poseban ponder rizika od 20% se dodeljuje kratkoročnim izloženostima prema bankama. Izloženosti sa originalnim rokom dospeća koji nije veći od 3 meseca smatraju se kratkoročnim.

Pored gore navedenog, izloženosti prema bankama u nacionalnoj valuti dužnika i sa preostalim rokom dospeća koji nije duži od tri meseca dodeljuje se ponder rizika koji je za jednu kategoriju lošiji od pondera rizika koji bi bio dodeljen izloženosti države u kojoj je banka osnovana u nacionalnoj valuti.

Za klasu izloženosti prema državama i centralnim bankama, Banka koristi kreditne procene država koje su sporazumno odredile agencije za kreditiranje izvoza, potpisnice Sporazuma Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (eng. *Arrangement on Guidelines for Officially Supported Export Credits*, u daljem tekstu OECD).

Tabela ispod daje pregled raspoređivanja OECD kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta:

Klasifikacija rizika države u skladu sa listom agencija za kreditiranje izvoza (OECD-a)	0	1	2	3	4	5	6	7
Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Tabela 10: Raspoređivanje kreditnih rejtinga izabrane agencije za kreditiranje izvoza u nivoe kreditnog kvaliteta

Izuzetno, Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika 0% za:

- Izloženosti prema Evropskoj centralnoj banci;
- Svim izloženostima prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije;
- Izloženosti koje su izražene i izmiruju se u nacionalnim valutama ili u valuti bilo koje zemlje

članice Evropske unije, prema svim državama članicama Evropske unije (u skladu sa tačkom 461. Odluke o adekvatnosti kapitala Banke).

U tabeli ispod su prikazane neto izloženosti pre i nakon korišćenja kreditne zaštite, odnosno prilagođavanja za efekte tehnika ublažavanja rizika (engl. *Credit Risk Mitigation – CRM*) po određenim ponderima rizika.

Klasa izloženosti	Ponder rizika	Neto izloženost*	Izloženost* nakon CRM
			RSD '000
Država i centralne banke	0%	49.470.862	49.470.862
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	20%	4.120	4.120
	100%	1.321.132	1.321.132
Javna administrativna tela	20%	68.781	68.781
	100%	1.239.992	1.239.992
Međunarodne razvojne Banke	0%	43.117	955.790
Banke	20%	2.044.731	2.044.731
	100%	1.196.226	1.196.226
Privredna društva	100%	89.787.929	87.228.734
Fizička lica	75%	61.464.199	60.706.396
Izloženosti obezbedene hipotekama na nepokretnostima	35%	35.063.270	35.063.270
	50%	12.449.244	12.449.244
	100%	194.502	194.502
Dospela nenaplaćena potraživanja	100%	652.303	652.303
	150%	24.917	23.976
Ulaganja u kapital	100%	151.967	151.967
	250%	93.560	93.560
Ostale izloženosti	0%	4.562.400	4.562.400
	100%	3.277.990	3.269.596
Ukupno		263.111.241	260.697.582

* bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

Tabela 11: Neto izloženost pre i nakon CRM po klasama izloženosti

Rizik koncentracije po osnovu tehnika ublažavanja kreditnog rizika predstavlja rizik od nastanka štetnih korelacija po osnovu korišćenja ovih tehnika. Rizik korelacije se nadgleda i identifikuje kroz proces nadgledanja različitih segmenata portfolija po vrsti kolaterala.

Neto izloženost, predstavljena po klasama izloženosti, obezbeđena je sledećim vrstama instrumenata materijalne i nematerijalne kreditne zaštite priznatim kao tehnike ublažavanja kreditnog rizika na dan 31. decembra 2019. godine:

RSD '000

Klasa izloženosti	Neto Izloženost*	Garancije**	Novčani depozit
Država i centralne banke	49.470.862	-	-
Teritorijalne autonomije i jedinice lokalne samouprave	1.325.252	-	-
Javna administrativna tela	1.308.773	-	-
Međunarodne razvojne banke	43.117	-	-
Banke	3.240.957	-	-
Ulaganja u otvorene investicione fondove	-	-	-
Privredna društva	89.787.929	728.544	1.830.651
Fizička lica	61.464.199	184.129	573.674
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	47.707.015	-	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	677.220	-	941
Ulaganja u kapital	245.528	-	-
Ostale izloženosti	7.840.390	-	8.393
Ukupno	263.111.241	912.673	2.413.659

* bez vanbilansnih stavki po kojima ne može doći do plaćanja

**Garancije prihvatljive kao CRM odnose se na na garancije pružene od strane Države i u manjoj meri bankarske garancije, što rezultira zamenom pondera, odnosno umanjenoj/uvećanoj izloženosti između klasa izloženosti Privredna društva na strani dužnika i Država i centralne banke odn. Banke na strani garantora.

Tabela 12: Izloženosti obezbeđene instrumentima kreditne zaštite po klasama aktive (neto izloženost)

5.2. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Rizik druge ugovorne strane jeste rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnjenja novčanih obaveza po toj transakciji.

Banka obavlja transakcije u knjizi trgovanja i bankarskoj knjizi koje potpadaju pod rizik druge ugovorne strane, a u delu poslova sa:

- finansijskim derivatima;
- repo i reverse-repo transakcijama;

Banka finansijske derivate zaključuje sa drugim bankama i pravnim licima. Reverzne repo transakcije zaključuju se isključivo sa Narodnom bankom Srbije.

Banka ima uspostavljen sistem limita za rizik druge ugovorne strane. Praćenje usklađenosti sa limitima prema bankama, bankarskim grupacijama, pravnim licima i grupi povezanih lica, kao i državama, vrši se u aplikaciji koja je razvijena i koristi se na nivou Erste Grupe. Sistem limita čini više različitih nivoa limita definisanih na osnovu vrste transakcije. Ročnost limita zavisi od internog rejtinga druge ugovorne strane.

Rejtingovanje banaka, uključujući i centralne banke, vrši se od strane Erste Group Bank AG i sve članice Grupe koriste isti interni rejting za klijenta. Nakon što je dodeljen interni rejting, na osnovu istog definiše se i maksimalna dozvoljena izloženost, odnosno limit, koji se u skladu sa zahtevima alokira članicama Erste Grupe.

Rejtingovanje pravnih lica radi se lokalno. Rejtingovanje pravnih lica se vrši za sve dužnike ili posrednike (tj. svaki klijent/povezano lice uključujući sve solidarne dužnike, suvlasnike računa, ili sudužnike, ili bilo kog vodećeg mendažera, ili klirinšku agenciju) prema kojoj jedna ili više jedinica u Banci imaju izloženost na način da se rejting mora odrediti povezanim licima/podgrupama, kao i krajnjem matičnom društvu, zbog pravila gornje vrednosti. Rejtingovanje se vrši najmanje jednom godišnje ili češće u slučaju pojavljivanja nove informacije za koju se pretpostavlja da će imati veće efekte na kreditnu sposobnost druge ugovorne strane. Za određivanje rejtinga se koriste sve raspoložive ažurirane informacije. Interni rejting klijenta je faktor koji se uzima u obzir prilikom definisanja limita za rizik druge ugovorne strane za pravna lica.

Banka sve limite prema drugim ugovornim stranama lokalno usvaja Odlukom od strane odgovarajućih nivoa odlučivanja.

Banka je uspostavila dnevno, kao i unutarдневно praćenje usklađenosti sa limitima prema drugoj ugovornoj strani.

S obzirom da derivati koji nisu pokriveni kolateralom nose kompletan rizik druge ugovorne strane, Banka neto sadašnju vrednost derivata usklađuje primenom CVA (credit value adjustment) korekcije. CVA kvantifikuje rizik druge ugovorne strane. Korekcija se primenjuje na sve OTC derivate koji se vrednuju putem modela, a sama korekcija predstavlja fer vrednost kreditnog rizika ugrađenog u derivat sa konkretnom ugovornom stranom. CVA se obračunava na osnovu metodologije Erste Group Bank AG, u zasebnom sistemu, na nivou pojedinačne transakcije, i zavisi od očekivane pozitivne izloženosti prema drugoj ugovornoj strani, kao i PD i LGD komponenti. Obračun i knjiženje se rade na mesečnom nivou. Banka prilikom vrednovanja derivata uzima u obzir i sopstveni kreditni rizik, primenom DVA (debt value adjustment) korekcije.

Adekvatan okvir upravljanja i kontrole ovog rizika, kao i uspostavljen sistem internih limita izloženosti (prema jednom klijentu i/ili vrsti proizvoda) pruža osnov da se ova vrsta rizika sa aspekta internog merenja rizika ne smatra materijalno značajnom.

Za potrebe izračunavanja izloženosti pozicija koje podležu obračunu kapitalnih zahteva za rizik druge ugovorne strane Banka koristi:

- metod tekuće izloženosti za finansijske derivate;

- složeni metod za obračun prilagođene vrednosti transakcije i kolaterala u slučaju repo i reverse repo transakcije.

Kao deo kreditnog rizika, rizik druge ugovorne strane u potpunosti je obuhvaćen minimalnim kapitalnim zahtevom za kreditni rizik.

Na dan 31.12.2019. godine izloženost Banke riziku druge ugovorne strane proizilazi iz finansijskih derivata/valutnih swap transakcija:

Izloženost riziku druge ugovorne strane po vrsti transakcije	<i>RSD '000</i> Vrednost izloženosti
Finansijski derivati	791.800
Repo transakcije	0
Ukupno	791.800

Tabela 13: Izloženost riziku druge ugovorne strane

5.3. TRŽIŠNI RIZIK

5.3.1. TRŽIŠNI RIZIK U KNJIZI TRGOVANJA

Upravljanje tržišnim rizicima je u nadležnosti Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom Banke, odnosno, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti.

Praćenje i kontrola tržišnih rizika prvenstveno je zasnovana na uspostavljanju limita kao i nivoa rizika koji je Banka spremna da prihvati. Banka kontinuirano sprovodi kontrolu postavljenih limita, eventualnu izmenu postojećih i definisanje novih, kao i procenu relevantnih rizika proisteklih iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Izveštavanje o tržišnim rizicima uključuje ocenu tržišnog rizika u knjizi trgovanja koja se zasniva na Value-at-Risk (VaR) i Price Value Basis Point (PVBP) merama. Dodatno, uspostavljeni su stop loss limiti za rezultate koje ostvaruje Sektor finansijskih tržišta, a i praćenje perioda držanja pozicija Knjige trgovanja i njegove usklađenosti sa Strategijom trgovanja. Takođe, regulatorno izveštavanje o tržišnom riziku, kojem Banka može da bude izložena po osnovu izloženosti u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja, obuhvata izveštavanje o neto otvorenoj valutnoj poziciji.

Banka je na 31.12.2019. godine izložena tržišnom riziku knjige trgovanja, tačnije, opštem i specifičnom cenovnom riziku po osnovu dužničkih hartija od vrednosti.

5.3.2. DEVIZNI RIZIK

Kontrola deviznog rizika se, na osnovu izveštaja o otvorenoj deviznoj poziciji, obavlja na dnevnom nivou od strane Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe za upravljanje aktivom i pasivom (eng. *Asset and Liabilities Management – ALM*).

Odeljenje za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti na dnevnom nivou prati otvorenu deviznu poziciju (otvorenost u svakoj pojedinačnoj valuti kao i kretanje kursa dinara u odnosu na druge valute) i na osnovu definisanih limita ovih parametara utvrđuje eventualna prekoračenja istih. Služba ALM na mesečnom nivou izveštava ALCO o revalorizacionom efektu otvorene devizne pozicije. U slučaju potrebe, na ALCO sastancima se daju i predlozi za upravljanje pozicijom.

Kako bi se Banka zaštitila od rizika eventualnih negativnih međuvalutnih kretanja, Sektor finansijskih tržišta na dnevnoj osnovi upravlja ukupnom otvorenom neto deviznom pozicijom i otvorenošću u svakoj pojedinoj valuti, prati kretanja kursa dinara u odnosu na druge valute i preduzima mere da otvorenost neto devizne pozicije uvek bude u skladu sa propisanim ograničenjem. Sektor finansijskih tržišta dnevno upravlja transakcijama koje utiču na otvorenost neto devizne pozicije.

U toku 2019. godine Banka je kontinuirano vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, pri čemu je navedeni pokazatelj bio na nivou koji je u okviru propisanog limita. Pokazatelj deviznog rizika Banke na kraju svakog radnog dana nije bio veći od 20% kapitala Banke.

5.3.3. KVANTITATIVNA OBJAVLJIVANJA

U nastavku je prikazan pregled kapitalnih zahteva za tržišni rizik, koji Banka obračunava u skladu sa zahtevima Stuba 1 Bazela III:

Kapitalni zahtevi za tržišni rizik		31.12.2019	31.12.2018
		RSD '000	RSD '000
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti			
	opšti cenovni rizik (metod dospeća)	189.256	139.809
	specifični cenovni rizik	20.824	21.269
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti			
	opšti cenovni rizik	-	-
	specifični cenovni rizik	-	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik		2.920	50.741
Kapitalni zahtev za robni rizik		-	-
Ukupno		213.000	211.819

Tabela 14: Pregled kapitalnih zahteva za tržišni rizik

Za više detalja o upravljanju tržišnim rizicima videti Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, napomena broj 37.4.

5.4. KAMATNI RIZIK U BANKARSKOJ KNJIZI

5.4.1. UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE

Kamatni rizik (eng. *Interest Rate Risk* – IRR) je rizik promena tržišne vrednosti pozicija bilansa stanja kao posledica određenih pomeranja i promena oblika krive prinosa. Promene krive prinosa mogu da imaju negativan efekat na neto prihode od kamate kao i na iznos kamatno-osetljivih prihoda i troškova, usled smanjenja kamatnih marži, koje predstavljaju realan trend u trenutnom okruženju niskih kamatnih stopa. Ove promene imaju takođe uticaj na tržišnu i ekonomsku vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih stavki, obzirom da buduća plaćanja (i stoga sadašnja vrednost) variraju direktno u proporciji sa promenama kamatnih stopa. Kao posledica, efektivan proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se uticaj promene kamatnih stopa na bilans stanja Banke održava u okviru odgovarajućih limita je od ključne važnosti za sigurnost i održivu kreditnu sposobnost Banke.

Stoga, ALCO upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive, odobrava strategiju investiranja i strategiju pozicioniranja kamatnih stopa koje priprema Služba upravljanja aktivom i pasivom uzimajući u obzir i definisanu sklonost Banke ka rizicima, interno postavljene i regulatorne limite, strategiju Banke za upravljanje likvidnošću (finansiranja), ali i analizu razvoja makroekonomskog okruženja i eventualnih promena u poslovnom modelu Banke.

U cilju ublažavanja izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, Banka primenjuje sledeće:

- promena ročne strukture depozita i kredita u cilju zaštite od ove vrste rizika;
- ostale odluke radi umanjavanja kamatnog rizika, u skladu sa preporukama ALCO.

Banka izračunava i **izveštava o kamatnom riziku** odvojeno za sve značajne valute (izloženost u valuti preko 5% bilansa stanja), odnosno konkretno za RSD i EUR. Analize se sprovode mesečno ili kvartalno, u zavisnosti od vrste kamatnog rizika koji se analizira. Dalje, izveštaj koji daje pregled stanja na tržištu se priprema mesečno za potrebe sastanaka ALCO.

5.4.2. MERENJE

U 2010. godini, Banka je implementirala, i od tada kontinuirano ažurira, poseban softver koji omogućava planiranje kao i modeliranje ponašanja i uticaja rizika kamatne stope na bilans stanja Banke. Ova metodologija odražava sve značajne izvore kamatnog rizika i izračunava uticaj izmena tih izvora na bilans stanja Banke. Podaci koji se odnose na trenutni portfolio, tržišni podaci na datum na koji se radi modeliranje i pretpostavke budućeg razvoja portfolija (volumen, margine, itd.) se unose u softver od strane zaposlenih Banke.

Softver meri uticaj na neto kamatni prihod (eng. *Net Interest Income* - NII) kao i uticaj na ekonomsku i tržišnu vrednost pozicija iz bankarske knjige.

Podaci u sistemu su organizovani na nivou računa/proizvoda. Struktura na nivou računa odgovara strukturi bilansa stanja pripremljenog u skladu sa MRS/MSFI, dok struktura na nivou proizvoda oslikava ponašanje valuta i kamatnih stopa proizvoda iz konkretne grupe.

Limit za pokazatelj ekonomske vrednosti kapitala (EVE 2) kao procenta osnovnog kapitala je sastavni deo Strategije upravljanja rizicima Banke, dok se njegovo kretanje izveštava na redovnoj osnovi prema Izvršnom i Upravnom odboru Banke. Za pokazatelj osetljivosti neto kamatnog prihoda definisan je nivo upozorenja.

U nastavku se nalazi pregled pokazatelja promene ekonomske vrednosti kapitala (po valutama) kao % osnovnog kapitala Banke pri pomeranju krive prinosa i pokazatelja neto kamatne osetljivosti na dan 31. decembar 2019. godine:

Ekonomska vrednost kapitala kao % regulatornog kapitala	EUR '000000
	Parallel up scenario
RSD	-14,09
EUR	7,13
USD	-0,18
CHF	-0,04
Ukupno	-7,15
Osnovni kapital (Tier 1)	250,9
EVE 2 kao % osnovnog kapitala (Tier1)	2,85%
	u %
Osetljivost neto kamatnog prihoda	6,8%

Tabela 15: Pregled pokazatelja promene ekonomske vrednosti kapitala (po valutama) kao % ukupnog regulatornog kapitala pri pomeranju krive prinosa i pokazatelja neto kamatne osetljivosti

Promena ekonomske vrednosti kapitala se računa pomoću EVE 2 pokazatelja čiji su scenariji opisani u Aneksu III u Final Report on Guidelines on the Management of Interest Rate Risk Arising from Non Trading Book Activities (EBA/GL/2018/02). Postoji ukupno 6 scenarija koji obuhvataju dva paralelna scenarija upward and downward shift, kao i četiri neparalelna scenarija za svaku valutu odnosno steepener, flattener, upward i downward scenarija. Bira se najnepovoljniji scenario i njegov efekat se stavlja u odnos sa Tier 1 kapitalom.

Pokazatelj neto kamatne osetljivosti se obračunava pomoću Hull-White modela koji ima definisane šokove kamatnih stopa za valute EUR, CZK, CHF i USD dok se za druge valute koristi paralelno pomeranje krive prinosa +/-200 bps kao što je opisano u paragrafu 113 i 115 u EBA/GL/2018/02.

Ključne pretpostavke prilikom merenja rizika

Proizvodi koji nemaju ugovoreni rok dospeća se modeliraju na osnovu njihovih istorijskih kretanja. U maju 2019. godine implementiran je novi NMD (eng. *non-maturity deposit*) model koji je standard za sve članice Erste Grupe.

Modeliranje je vršeno za RSD i EUR podbilans a depoziti klijenata su grupisani u različite kategorije u zavisnosti od preovlađujućih karakteristika.

RSD podbilans: Micro, SME, Privates, GLC i RE;
EUR podbilans: Micro, SME, Privates, GLC i RE⁶.

Modeliranje kreditnih kartica i overdraft-a se vrši primenom grupnog standarda.

U analizama su uključeni non-performing loans koji su ispravljeni i za koje su formirane ispravke vrednosti problematičnih kredita po pojedinačnom kreditu.

Banka je **rizik opcija** (eng. *optionality risk*) merila primenom pretpostavki o prevremenoj otplati kredita. Pretpostavke su izračunate na osnovu istorijskih podataka primljenih od Sektora poslova sa pravnim licima i Sektora poslova sa stanovništvom o prevremenoj otplati kredita za dve osnovne valute u kojima Banka posluje, dinar i evro.

5.5. OPERATIVNI RIZIK

5.5.1. UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih i nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja

⁶ Pri čemu GLC i RE čine jednu podkategoriju

nepredvidivih eksternih događaja. Banka identifikuje i sistematski upravlja operativnim rizikom kroz sve procese, aktivnosti, proizvode i sisteme Banke.

Razvoj okvira za **upravljanje operativnim rizikom**, nadzor i izveštavanje o istom, nadležnosti su Sektora upravljanja strateškim rizicima, portfoliom i kapitalom Banke, odnosno Odeljenja za upravljanje operativnim rizikom i ostalim ne-finansijskim rizicima.

Banka je implementirala brojne instrumente radi efikasnijeg upravljanja, kontrole i umanjenja mogućnosti nastanka operativnog rizika:

- Kvantitativna analiza i nadzor nad izloženosti operativnom riziku kroz prikupljanje internih i eksternih podataka o događajima operativnog rizika;
- Ključni indikatori rizika (engl. *Key Risk Indicators* – KRI) se prate unutar Banke kao pokazatelji trenda izloženosti operativnom riziku za definisane tačke rizika;
- Procena izloženosti operativnom riziku koji može nastati korišćenjem kvalitativnih metoda procene (kao što su: Samoprocena sistema upravljanja operativnim rizikom i Scenario analiza);
- Procena rizika koji nastaju u procesu uvođenja novih proizvoda, projekata, kao i procena rizika koji nastaju poveravanjem aktivnosti trećim licima;
- Edukacija svih zaposlenih kako bi se povećala svest o operativnom riziku;
- Osiguranje od klasičnih rizika (npr. požar, grom, eksplozija, štete od vode, pad letelice, štete na materijalnoj imovini, pljačke, provale, krađe, i gubici usled prekida rada, rizici vezani za sredstva od vrednosti, opšta odgovornost) i specifičnih bankarskih rizika (interne prevare, eksterne prevare, tehnološki rizici, građanska odgovornost i osiguranje kolaterala).

LOCC diskutuje, razmatra i validira odluke o svim relevantnim pitanjima za upravljanje operativnim rizikom, zahteva i nadzire implementaciju korektivnih mera i aktivnosti za ublažavanje rizika u skladu sa Poslovníkom o radu Komiteta za upravljanje ne-finansijskim rizicima.

Redovno **izveštavanje o operativnom riziku** obezbeđuje neophodne informacije organizacionim jedinicama za upravljanje rizicima, višem rukovodstvu, Izvršnom odboru i Upravnom odboru Banke. Redovnim informisanjem obezbeđuje se proaktivno upravljanje operativnim rizikom, kako bi se izgradila svest o gubicima i izloženosti operativnom riziku čime se omogućava kvalitetno upravljanje istim, unapređenje kontrolnih mehanizama i praćenje statusa izvršenja korektivnih mera. Eksterno izveštavanje se sprovodi u skladu sa važećom regulativom.

Za više detalja o upravljanju operativnim rizikom videti Napomene uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, napomenama broj 37.8 i 37.1.

5.6. RIZIK LIKVIDNOSTI

5.6.1. UPRAVLJANJE, KONTROLA I IZVEŠTAVANJE

Proces upravljanja rizikom likvidnosti organizovan je kroz rad ALCO, Odeljenja za upravljanje tržišnim rizicima i rizikom likvidnosti i Službe ALM.

ALCO i Komitet za operativno upravljanje likvidnošću (eng. *Operative Liquidity Committee* - OLC) su odgovorni za: praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti i predlaganje Izvršnom odboru mera i aktivnosti za održavanje likvidnosti, usklađivanje ročne strukture, plana rezervi finansiranja i drugih mera od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Najznačajniji **izveštaji o riziku likvidnosti** uključuju izveštaje o:

- pokazatelju likvidnosti;
- dnevnoj dinarskoj i deviznoj likvidnosti;
- pokriću neto odliva gotovine kolateralom u narednih pet radnih dana;
- analizi rizika koncentracije;
- analizi perioda opstanka (eng. *Survival Period Analysis* – SPA), kao test koji meri period tokom koga Banka može opstati u datom likvidnosnom stres scenariju koristeći svoj likvidnosni

potencijal za pokriće budućih novčanih odliva proisteklih kako iz tekućeg tako i iz budućeg poslovanja;

- pokazateljima pokrića likvidnom aktivom (engl. *Liquidity Coverage Ratio* – LCR) i stabilnog neto finansiranja (engl. *Net Stable Funding ratio* - NSFR) propisanim Bazel III standardom. Praćenje pokazatelja pokrića likvidnom aktivom (PPLA) je propisano i Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke; i
- gepu likvidnosti.

Opšti standardi identifikovanja, merenja, kontrole i upravljanja rizikom likvidnosti su definisani u internim aktima koji se redovno prate i ažuriraju.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti Banka:

- izdvaja obaveznu rezervu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 33/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015);
- sastavlja Plan finansiranja u nepredviđenim okolnostima (eng. *Contingency Funding Plan* – CFP) , koji je propisan Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke - CFP obezbeđuje koristan okvir za upravljanje u privremenim i dužim prekidima likvidnosti usled kojih Banka ne bi bila u mogućnosti da finansira pojedine ili sve svoje aktivnosti pravovremeno ili po opravdanom trošku;
- sastavlja Plan oporavka Banke – koji sumira kako Banka planira da ponovo uspostavi održivo poslovanje u slučaju realizacije ozbiljne finansijske krize.

5.7. IZLOŽENOST PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI

Dana 15. januara 2014. godine na osnovu ugovora o kupovini i prenosu udela koji je zaključen sa Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i Erste Group Immorent International Holding GMBH, a nakon izvršene uplate ugovorenih iznosa, Banka je stekla 75% udela u osnovnom kapitalu društva S-leasing d.o.o. Srbija. Sticanje udela je izvršeno nakon isplate 25% vlasništva Steiermarkische Bank und Sparkassen AG i 50% vlasništva Immorent AG.

Osim toga, Banka je stekla i 19% udela u osnovnom kapitalu društva S Rent d.o.o. Srbija uplatom 19% vlasništva Immorent Int Holding GMBH.

Ovim transakcijama obe kompanije i dalje ostaju članice Erste Group-e a radi se o investicijama motivisanim strateškim ciljevima, kako bi se klijentima ponudio širi spektar usluga.

Ostala ulaganja Banke su najvećim delom izvršena pre 2000. godine i prioritet nije bila namera ostvarivanja kapitalne dobiti, učešća u dobiti ili jačanje strateške pozicije. Ta ulaganja (učesća u kapitalu drugih pravnih lica i hartije od vrednosti drugih pravnih lica) rezultat su konverzije dospelih potraživanja u uloge a većinom su obezvređena.

Tabela ispod prikazuje strukturu i vrednosti vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi na datum 31. decembar 2019. godine:

<i>RSD '000</i>				
Učešća i uložići u kapitalu	Način vrednovanja	Knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Tržišna vrednost
Investicije u zavisna društva (S-Leasing)	metod inicijalnog troška	93.560	-	93.560
Investicije u povezana lica (S-Rent)	metod inicijalnog troška	27.005	-	27.005
Ulaganja koji se kotiraju na berzi	vrednovanje po fer vrednosti (tržišna cena)	98.418		98.418
Ostala ulaganja (koja se ne kotiraju na berzi)	metod inicijalnog troška	26.544		26.544
Ukupno		245.527	-	245.527

Tabela 16: Pregled vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Struktura i vrednost dobitaka/(gubitaka) po osnovu vlasničkih ulaganja je prikazana u tabeli u nastavku za godinu završenu 31. decembra 2019. godine:

<i>RSD '000</i>	
Dobici/(gubici) po osnovu vlasničkih ulaganja	
Realizovan dobitak koji proističe iz zatvaranja pozicija po osnovu vlasničkih ulaganja	-
Latentni revalorizacioni dobitak	83.478
Nerealizovani dobitci/(gubici)	-
Ukupno	83.478

Tabela 17: Pregled dobitaka/(gubitaka) po osnovu vlasničkih ulaganja

Nerealizovani gubici po osnovu vlasničkih ulaganja u obračunu kapitala su obuhvaćeni kao odbitna stavka osnovnog kapitala u okviru pozicije „regulatorna usklađivanja vrednosti“. Latentni revalorizacioni dobitak po osnovu vlasničkih ulaganja u obračunu kapitala je obuhvaćen u okviru osnovnog kapitala kao deo revalorizacionih rezervi Banke.

Objavljivanja koja se odnose na računovodstvene politike i metode vrednovanja izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi se nalaze u Napomenama uz finansijske izveštaje za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, napomena broj 2.9, 3.

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u osnovna sredstva.

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva i investicione nekretnine Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

U 2019. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

6. BANKARSKA GRUPA

Bankarska grupa, koju čine Erste Banka i zavisno društvo S-Leasing, sastavlja konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja. Bankarska grupa takođe sastavlja konsolidovane izveštaje za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi u skladu sa istoimenom Odlukom NBS (Službeni Glasnik Republike Srbije br. 45/2011, 58/2017 i 54/2018).

U oba slučaja konsolidacija se vrši primenom metode pune konsolidacije za zavisno pravno lice S-Leasing doo.

U skladu sa Odlukom o objavljivanju u nastavku su dati podaci na nivou Bankarske Grupe:

- obrazac PI-KAP (PRILOG kons 1) - detaljna struktura regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi na dan 31. decembra 2019. godine (sa referencama na pozicije konsolidovanog bilansa stanja iz Priloga 3a u nastavku);
- obrazac PI-FIKAP (PRILOG kons 2) - osnovne karakteristike elemenata regulatornog kapitala na konsolidovanoj osnovi;
- obrazac PI-UPK (PRILOG kons 3) se sastoji iz dve tabelle:
 - Tabela k1 - uporedni pregled konsolidovanog Bilansa Stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i Bilansa stanja iz konsolidovanih Finansijskih izveštaja sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.
 - Tabela k2 - Bilans stanja Bankarske grupe iz konsolidovanih Finansijskih izveštaja sačinjenih u skladu sa MSFI sa raščlanjenim pozicijama koje je putem referenci moguće povezati sa pozicijama kapitala iz izveštaja o kapitalu na konsolidovanoj osnovi sačinjenog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke (PRILOG kons 1).
- Obrazac PI-AKB (PRILOG kons 4) - pregled obračunatih kapitalnih zahteva na konsolidovanoj osnovi.
- PI-GR (Prilog 5) – Pregled geografske raspodele izloženosti značajnih za izračunavanje kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala Bankarske Grupe;
- PI-KZS (Prilog 6) – Podaci o iznosu kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala Bankarske Grupe.

PRIOLOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi – 1/2

Podaci o kapitalnoj poziciji na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos	Veza sa OAK*	Reference na Prilog 3
	Osnovni akcijski kapital: elementi			
1	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuće emisione premije	15.462.944		
1.1.	od čega: akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 8.OAK	12.909.000	tačka 7. stav 1. odredba pod 1) i tačka 8.	a
1.2.	od čega: Pripadajuće emisione premije uz instrumente iz tačke 1.1. tj. iznos uplaćen iznad nominalne vrednosti tih instrumenata	2.553.944	tačka 7. stav 1. odredba pod 2)	b
2	Dobit iz ranijih godina koja nije opterećena nikakvim budućim obavezama, a za koju je skupština banke donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital	205.830	tačka 10.stav 1.	
3	Dobit tekuće godine ili dobit iz prethodne godine za koju skupština banke još nije donela odluku da će biti raspoređena u osnovni akcijski kapital koja ispunjava uslove iz tačke 10. st. 2. i 3. za uključivanje u osnovni akcijski kapital	1.091.670	tačka 10. st. 2. i 3.	
4	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	725.815	tačka 7. stav 1. odredba pod 4)	v
5	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve banke, osim rezervi za opšte bankarske rizike	12.955.128	tačka 7. stav 1. odredba pod 5)	g
6	Rezerve za opšte bankarske rizike	-	tačka 7. stav 1. odredba pod 6)	
7	Učešća bez prava kontrole (manjinska učešća) koja se priznaju u osnovnom akcijskom kapitalu **	-		
8	Osnovni akcijski kapital pre regulatornih prilagodavanja i odbitnih stavki (zbir od 1 do 7)	30.441.387		
	Osnovni akcijski kapital: regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke			
9	Dodatna prilagodavanja vrednosti (-)	-26.210	tačka 12. stav 5.	PVA (eng. Prudent Valuation) nije sastavni deo bilansa stanja
10	Nematerijalna ulaganja, uključujući gudvil (umanjena za iznos odloženih poreskih obaveza) (-)	-683.396	tačka 13. stav 1. odredba pod 2)	d
11	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke, izuzev onih koja proističu iz privremenih razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 3)	
12	Fer vrednosti rezervi u vezi sa dobitima ili gubicima po osnovu instrumenata zaštite od rizika novčanog toka za finansijske instrumente koji se ne vrednuju po fer vrednosti, uključujući i projektovane novčane tokove	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 1)	
13	IRB pristup: negativan iznos razlike dobijen obračunom u skladu s tačkom 134. OAK (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 4)	
14	Povećanje kapitala koje je rezultat sekjuritizacije izloženosti (-)	-	tačka 11.	
15	Dobici ili gubici po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koji su posledica promene kreditne sposobnosti banke	-	tačka 12. stav 1. odredba pod 2)	
16	Imovina u penzijskom fondu sa definisanim naknadama u bilansu stanja banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 5)	
17	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala, uključujući i sopstvene instrumente osnovnog akcijskog kapitala koje je banka dužna ili može biti dužna da otkupi na osnovu ugovorne obaveze (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 6)	
18	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci, a koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 7)	
19	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 8)	
20	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja banke u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 9)	
21	Iznos izloženosti koje ispunjavaju uslove za primenu pondera rizika od 1.250 %, a koje banka odluči da odbije od osnovnog akcijskog kapitala umesto da primeni taj ponder	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.1.	od čega: učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru u iznosu preko 10% kapitala tih lica, odnosno učešća koja omogućavaju efektivno vršenje znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem ili na poslovnu politiku tog pravnog lica (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11) alineja prva	
21.2.	od čega: sekjuritizovane pozicije (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
21.3.	od čega: slobodne isporuke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 11)	
22	Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti banke i koja proističu iz privremenih razlika (iznos iznad 10% osnovnog akcijskog kapitala banke iz tačke 21. stav 2, umanjena za iznos povezanih poreskih obaveza ako su ispunjeni uslovi iz tačke 14. stav 1. OAK) (-)	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
23	Zbir odloženih poreskih sredstava i ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje iz tačke 21. stav 1. OAK, koji prelazi limit iz tačke 21. stav 3. OAK (-)	-	tačka 21. stav 1.	
23.1.	od čega: Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente osnovnog akcijskog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojem banka ima značajno ulaganje	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 2)	
23.2.	od čega: Odložena poreska sredstva koja proističu iz privremenih razlika	-	tačka 21. stav 1. odredba pod 1)	
24	Gubitak tekuće i ranijih godina, kao i nerealizovani gubici (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 1)	
25	Iznos poreza u vezi sa elementima osnovnog akcijskog kapitala koji se može predvideti u vreme obračuna kapitala, osim ako je banka prethodno korigovala iznos elemenata osnovnog akcijskog kapitala u iznosu u kojem ti porezi smanjuju iznos do kojeg se elementi osnovnog akcijskog kapitala mogu koristiti za pokriće rizika ili gubitaka (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 12)	
26	Iznos za koji odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala banke premašuju iznos dodatnog osnovnog kapitala banke (-)	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 10)	
27	Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	-	tačka 13. stav 1. odredba pod 13)	
28	Ukupna regulatorna prilagodavanja i odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala (zbir od 9 do 27)	-748.566		
29	Osnovni akcijski kapital (razlika između 8 i 28)	29.692.821		

PRILOG kons 1 - Obrazac PI-KAP na konsolidovanoj osnovi – 2/2

Dodatni osnovni kapital: elementi				
30	Akcije i drugi instrumenti kapitala koji ispunjavaju uslove iz tačke 23. OAK i pripadajuće emisione premije	-	tačka 22. stav 1. odredbe pod 1) i	
31	Instrumenti osnovnog kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dodatnom osnovnom kapitalu**	-		
32	Dodatni osnovni kapital pre odbitnih stavki (30+31)	-		
Dodatni osnovni kapital: odbitne stavke				
33	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 1)	
34	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 2)	
35	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 3)	
36	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviateljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 4)	
37	Iznos za koji odbitne stavke od dopunskog kapitala banke premašuju iznos dopunskog kapitala banke (-)	-	tačka 26. stav 1. odredba pod 5)	
38	Ukupne odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala (zbir od 33 do 37)	-		
39	Dodatni osnovni kapital (razlika između 32 i 38)	-		
40	Osnovni kapital (zbir 29 i 39)	29.692.821		
Dopunski kapital: elementi				
41	Akcije i drugi instrumenti dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, koji ispunjavaju uslove iz tačke 28. OAK i pripadajuće emisione premije uz instrumente	3.677.972	tačka 27. stav 1. odredbe pod 1) i pod 2)	e
42	Instrumenti kapitala izdati od strane podređenih društava koji se priznaju u dopunskom kapitalu **	-		
43	Prilagođavanja za kreditni rizik koja ispunjavaju uslove za uključivanje u dopunski kapital	-	tačka 27. stav 1. odredbe pod 3) i pod 4)	
44	Dopunski kapital pre odbitnih stavki (zbir od 41 do 43)	3.677.972		
Dopunski kapital: odbitne stavke				
45	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u sopstvene instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze, uključujući instrumente koje je banka dužna da otkupi na osnovu postojeće ugovorne obaveze (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 1)	
46	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru koja imaju uzajamna ulaganja u banci koja su izvršena radi prikazivanja većeg iznosa kapitala banke (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 2)	
47	Primenljivi iznos direktnih, indirektnih i sintetičkih ulaganja u instrumente dopunskog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 3)	
48	Direktna, indirektna i sintetička ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala i subordinirane obaveze lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima značajno ulaganje, isključujući pozicije po osnovu vršenja pokroviateljstva emisije hartija od vrednosti koje se drže pet radnih dana ili kraće (-)	-	tačka 30. stav 1. odredba pod 4)	
49	Ukupne odbitne stavke od dopunskog kapitala (zbir od 45 do 48)	-		
50	Dopunski kapital (razlika između 44 i 49)	3.677.972		
51	Ukupni kapital (zbir 40 i 50)	33.370.793		
52	Ukupna rizična aktiva	162.990.030	tačka 3. stav 2.	
Pokazatelji adekvatnosti kapitala i zaštitni slojevi kapitala				
53	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke (%)	18,22	tačka 3. stav 1. odredba pod 1)	
54	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke (%)	18,22	tačka 3. stav 1. odredba pod 2)	
55	Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke (%)	20,47	tačka 3. stav 1. odredba pod 3)	
56	Ukupni zahtevi za zaštitne slojeve kapitala (%)***	5,97	tačka 433.	
57	Osnovni akcijski kapital raspoloživ za pokriće zaštitnih slojeva (%)****	10,22		

PRILOG kons 2 - Obrazac PI-FIKAP na konsolidovanoj osnovi

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala Bankarske grupe

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Akcijski kapital Banke	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Subordinirani kredit odobren od strane Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.	Emitent	Erste Bank ad Novi Sad	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč	Erste Group Bank Ceps Holding GmbH, Beč
1.1.	Jedinstvena oznaka (npr. CUSIP, ISIN ili oznaka Bloomberg za privatne plasmane) <i>Tretman u skladu s propisima</i>	ISIN: RSN0VBE23514, CFI: ESV1FR		
2.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Instrument osnovnog kapitala	Instrument dopunskog kapitala	Instrument dopunskog kapitala
3.	Individualni/(pot)konsolidovani/individualni i (pot)konsolidovani nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	Individualni i grupni	Individualni i grupni	Individualni i grupni
4.	Tip instrumenta	Obične akcije	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta	Subordinirani dug izdat u vidu finansijskog instrumenta
5.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	Za potrebe obračuna regulatornog kapitala priznaje se 15.462.944 hiljada dinara (nominalni iznos isplaćenih akcija uvećan za emisiju premiju u iznosu 2.553.944 hiljada dinara).	U Dopunski kapital uključen je iznos od 150.188 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.	U Dopunski kapital uključen je iznos od 3.527.784 hiljada dinara koji ispunjava uslove za uključivanje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.
6.	Nominalna vrednost instrumenta	12.909.000 hiljada dinara	EUR 15.000.000	EUR 30.000.000
6.1.	Emisiona cena	11.978,42 dinara	-	-
6.2.	Otkupna cena	-	-	-
7.	Računovodstvena klasifikacija	Akcijski kapital	Obaveza – amortizovana vrednost	Obaveza – amortizovana vrednost
8.	Datum izdavanja instrumenta	I emisija: 4.012.090 hiljada RSD 23.11.2004.g. II emisija: 1.369.980 hiljada RSD 16.06.2006.g. III emisija: 1.735.310 hiljada RSD 03.01.2007.g. IV emisija: 2.922.620 hiljada RSD 27.12.2007.g. V emisija: 2.869.000 hiljada RSD 12.07.2019. g.	27.12.2011. g.	10.09.2018. g.
9.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	Bez datuma dospeća	S datumom dospeća	S datumom dospeća
9.1.	<i>Inicijalni datum dospeća</i>	Bez datuma dospeća	27.12.2021.	10.09.2028.
10.	Opcija otkupa od strane emitenta uz prethodnu saglasnost nadležnog tela	Ne	Ne	Ne
10.1.	Prvi datum aktiviranja opcije otkupa, uslovni datumi aktiviranja opcije otkupa i otkupna vrednost	-	-	-
10.2.	Naknadni datumi aktiviranja opcije otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
	Kuponi/dividende			
11.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljivi	Promenljivi	Promenljivi
12.	Kuponska stopa i povezani indeksi	-	Kamata po subordiniranom kreditu	Kamata po subordiniranom kreditu
13.	Postojanje mehanizma obaveznog otkazivanja dividende	-	-	-
14.1.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
14.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
15.	Mogućnost povećanja prinosa (step up) ili drugih podsticaja za otkup	Ne	Ne	Ne
16.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	Nekumulativne	Nekumulativne	Nekumulativne
17.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan	Nekonvertibilan
18.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije			
19.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti			
20.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije			
21.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija			
22.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje			
23.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje			
24.	Mogućnost smanjenja vrednosti	Ne	Ne	Ne
25.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, uslovi pod kojima može doći do smanjenja vrednosti			
26.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, delimično ili u celosti			
27.	Ako postoji mogućnost smanjenja vrednosti, trajno ili privremeno			
28.	Ako je smanjenje vrednosti privremeno, uslovi ponovnog priznavanja			
29.	Tip instrumenta koji će se pri stečaju, odnosno likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	Manjinska učešća	Drugo	Drugo
30.	Neusklađene karakteristike konvertovanih instrumenata	Ne	Ne	Ne
31.	Ako postoje navesti neusklađene karakteristike	-	-	-

PRILOG kons 3 - Obrazac PI-UPK na konsolidovanoj osnovi

1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.855.352	21.855.352
A.II	Zabljena finansijska sredstva	-	0
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	346.899	346.899
A.IV	Hartije od vrednosti	41.791.566	41.791.566
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.606.479	1.606.479
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	171.568.590	171.568.590
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	0
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	118
A.X	Investicije u zavisna društva	0	0
A.XI	Nematerijalna ulaganja	683.397	683.397
A.XII	Osnovna sredstva	3.076.169	3.076.169
A.XIII	Investicione nekretnine	-	0
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	229.409	229.409
A.XV	Odožena poreska sredstva	2.044	2.044
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	12.252
A.XVII	Ostala sredstva	1.348.380	1.348.380
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	242.520.655	242.520.655
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	250.039	250.039
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.909.427	71.909.427
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	126.407.953	126.407.953
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	0
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	0
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.512.691	3.512.691
PO.VII	Subordinirane obaveze	4.206.971	4.206.971
PO.VIII	Rezervisanja	758.606	758.606
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	0
PO.X	Tekuće poreske obaveze	169.499	169.499
PO.XI	Odožene poreske obaveze	13.365	13.365
PO.XII	Ostale obaveze	3.153.824	3.153.824
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	210.382.375	210.382.375
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	15.462.944	15.462.944
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	0
PO.XVII	Dobitak	2.891.319	2.891.319
PO.XVIII	Gubitak	-	0
PO.XIX	Rezerve	13.681.971	13.681.971
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	-
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	102.047	102.047
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	32.138.280	32.138.280
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	-
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	242.520.655	242.520.655
B.PI.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.PI.A.	Vanbilansna aktiva	356.052.776	356.052.776
B.PI.PI.	Vanbilansna pasiva	356.052.776	356.052.776

Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja Banke sa referencama na pozicije regulatornog kapitala (Prilog1)			
Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans Stanja	Reference
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	21.855.352	
A.II	Zabžena finansijska sredstva	-	
A.III	Potraživanja po osnovu derivata	346.899	
A.IV	Hartije od vrednosti	41.791.566	
A.V	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1.606.479	
A.VI	Kredit i potraživanja od komitenata	171.568.590	
A.VII	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
A.VIII	Potraživanja po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
A.IX	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	118	
A.X	Investicije u zavisna društva	0	
A.XI	Nematerijalna ulaganja	683.397	d
A.XII	Osnovna sredstva	3.076.169	
A.XIII	Investicione nekretnine	-	
A.XIV	Tekuća poreska sredstva	229.409	
A.XV	Odožena poreska sredstva	2.044	
A.XVI	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	12.252	
A.XVII	Ostala sredstva	1.348.380	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u bilansu stanja)	242.520.655	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Obaveze po osnovu derivata	250.039	
PO.II	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.909.427	
PO.III	Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	126.407.953	
PO.IV	Obaveze po osnovu derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	
PO.V	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	
PO.VI	Obaveze po osnovu hartija od vrednosti	3.512.691	
PO.VII	Subordinirane obaveze	4.206.971	
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	3.768.261	e
PO.VIII	Rezervisanja	758.606	
PO.IX	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	
PO.X	Tekuće poreske obaveze	169.499	
PO.XI	Odožene poreske obaveze	13.365	
PO.XII	Ostale obaveze	3.153.824	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u bilansu stanja)	210.382.375	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	15.462.944	
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	12.909.000	a
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akciskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	2.553.944	b
PO.XVI	Sopstvene akcije	-	
PO.XVII	Dobitak	2.891.319	
PO.XVIII	Gubitak	-	
PO.XIX	Rezerve	13.681.971	
	<i>Od čega Ostale rezerve</i>	12.955.128	g
	<i>Od čega Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobici</i>	853.900	v
	<i>Od čega nerealizovani gubici</i>	-128.085	v
PO.XX	Nerealizovani gubici	-	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	102.047	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	-	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) ≥ 0	32.138.280	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0415-0416+0417-0418+0419-0420+0421) < 0	-	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA □ (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz bilansa stanja: 0414+0422-0423)	242.520.655	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	356.052.776	
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	356.052.776	

PRILOG kons 4 - Obrazac PI-AKB na konsolidovanoj osnovi

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima i pokazatelju adekvatnosti kapitala Bankarske grupe

(u hiljadama dinara)

Redni br.	Naziv	Iznos 1
I	KAPITAL	33.370.793
1.	UKUPAN OSNOVNI AKCIJSKI KAPITAL	29.692.821
2.	UKUPAN DODATNI OSNOVNI KAPITAL	0
3.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	3.677.972
II	KAPITALNI ZAHTEVI	13.039.202
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE, RIZIK SMANJENJA VREDNOSTI KUPljenih POTRAŽIVANJA I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	11.481.342
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	143.516.777
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	1.237.974
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima	1.530.509
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	-
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	-
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	785.207
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	72.189.141
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	45.080.972
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	18.378.757
1.1.10.	Izloženosti u statusu neizmirenja obaveza	691.583
1.1.11.	Visokorizične izloženosti	-
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	-
1.1.13.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.1.14.	Izloženosti prema bankama i privrednim društvima sa kratkoročnim kreditnim rejtingom	-
1.1.15.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	-
1.1.16.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	151.967
1.1.17.	Ostale izloženosti	3.470.667
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	-
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-
1.2.2.	Izloženosti prema bankama	-
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima	-
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.1.	od čega: Izloženosti prema fizičkim licima obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-
1.2.4.2.	od čega: Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima	-
1.2.4.3.	od čega: Izloženosti prema malim i srednjim preduzećima koje su razvrstane u ovu klasu izloženosti	-
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:	-
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika	-
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa	-
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela	-
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja	-
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi	-
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima	-
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja	-
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku	-
1.2.6.	Izloženosti po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
1.2.7.	Izloženosti po osnovu ostale imovine	-
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	-
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	220.180
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	220.180
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	210.080
	od čega kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu sekjuritizovanih pozicija	-
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	0
3.1.3.	Dodatni kapitalni zahtev za velike izloženosti iz knjige trgovanja	0
3.1.4.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	10.100
3.1.5.	Kapitalni zahtev za robni rizik	0
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	-
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	1.282.829
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.282.829
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog/alternativnog standardizovanog pristupa	0
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa	0
5	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK PRILAGODAVANJA KREDITNE IZLOŽENOSTI	54.852
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA (%)	18,22
IV	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI OSNOVNOG KAPITALA (%)	18,22
V	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	20,47

PRILOG kons 5 - Obrazac PI-GR na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

Редни бр.		Опште кредитне изложености		Изложености из књиге трговања		Изложености по основу секјуритизације		Капитални захтеви				Пондери капиталних захтева	Стопа контрацикличног заштитног слоја капитала
		Износ изложеност и према стандардизованом приступу	Износ изложеност и према IRB приступу	Збир дугих и кратких позиција из књиге трговања	Износ изложеност и из књиге трговања према интерном моделу	Износ изложеност и према стандардизованом приступу	Износ изложеност и према IRB приступу	Од чега: опште кредитне изложеност и	Од чега: изложеност и из књиге трговања	Од чега: изложеност и по основу секјуритизације	Укупно		
1.	Рашчлањавање по државама												
1.1.	Србија	139.963.084	0	11.594.299	0	0	0	11.197.047	20.824	0	11.217.871	100,00%	0
2.	Укупно	139.963.084	0	11.594.299	0	0	0	11.197.047	20.824	0	11.217.871	100,00%	0

У складу са Metodologijom за utvrđivanje geografskog položaja relevantnih izloženosti, izloženosti iz knjige trgovanja ili izloženosti bankarske grupe u inostranstvu koje predstavljaju manje od 2% ukupnog iznosa njenih opštih kreditnih izloženosti, izloženosti iz knjige trgovanja i izloženosti po osnovu sekjuritizacije, Bankarska grupa može rasporediti u izloženosti u Republici Srbiji, pri čemu izloženosti u drugim državama, treba da budu jasno utvrđene u napomeni ili belešci uz tabelu koja se objavljuje.

Banka objavljuje da ima izloženosti u drugim državama, ali da one ne prelaze prag od 2% definisan prethodno pomenutom metodologijom.

PRILOG kons 6 - Obrazac PI-KZS na konsolidovanoj osnovi

(u hiljadama dinara)

1.	Укупна ризична актива	162.990.030
2.	Специфична стопа контрацикличног заштитног слоја капитала	0
3.	Захтев за контрациклични заштитни слој капитала банке	0%

У табели испод се налазе посебно издвојена регулаторна прилагођавања и одбитне ставке од капитала Bankarske grupe по врсти и износу:

Оснодни акцијски капитал	
Regulatorna prilagođavanja osnovnog akcijskog kapitala	-26.210
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	-26.210
Odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala	-850.441
(-) Nerealizovani gubici	-128.085
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	-683.396
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenat biti veći usled odobrenja kredita, pri čemu se ova odbitna stavka primenjuje bez obzira na to da li je nakon odobrenja kredita stepen kreditne zaduženosti dužnika postao niži od tog procenta	-29.530
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na poziciji 1.1.1.27 ovog obrasca, koji se iskazuju na računima 102, 107 i 108 u skladu sa odlukom kojom se propisuju Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru za banke, a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke	-9.430
Dodatni osnovni kapital	
Odbitne stavke od dodatnog osnovnog kapitala	-

Dopunski kapital

Odbitne stavke od dopunskog kapitala

-

U tabeli ispod se nalaze limiti za primenu izuzetaka kod odbitnih stavki od osnovnog akcijskog kapitala Bankarske grupe:

LIMITI ZA PRIMENU IZUZETAKA KOD ODBITNIH STAVKI OD OSNOVNOG AKCIJSKOG KAPITALA BANKARSKE GRUPE

Limit do kojeg se ulaganja u lica u finansijskom sektoru u kojima banka nema značajno ulaganje ne odbijaju od kapitala	2.969.282
Limit od 10% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 2 Odluke o adekvatnosti kapitala banke	2.969.282
Limit od 17,65% osnovnog akcijskog kapitala izračunatog u skladu s tačkom 21. stav 3 Odluke o adekvatnosti kapitala banke	5.241.704
Podoban kapital iz tačke 13. stav 8. Odluke o adekvatnosti kapitala banke	33.370.793

Pokazatelj leveridža Bankarske grupe, koji predstavlja odnos osnovnog kapitala, koji se dobija kao zbir osnovnog akcijskog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke, i iznosa izloženosti Bankarske grupe za potrebe obračuna pokazatelja leveridža, iznosio je 11,38% na 31.12.2019. godine.

7. NAPOMENA O OSTALIM I NEOBJAVLJENIM PODACIMA

Objavljanja koja se odnose na kreditni rizik zahtevana u situacijama kada banka koristi IRB pristup za obračun kapitalnog zahteva, propisana Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, nisu primenljiva obzirom da Banka koristi standardizovani pristup za obračun kapitalnog zahteva za kreditni rizik na dan 31. decembra 2019. godine.

Objavljanja o tržišnim rizicima, propisana Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, nisu primenljiva obzirom da Banka ne primenjuje pristup internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike.

Objavljanja o operativnom riziku, propisana Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke, nisu primenljiva s obzirom na to da Banka ne primenjuje napredni pristup za potrebe izračunavanja kapitalnih zahteva za operativni rizik prema Odluci o adekvatnosti kapitala.

Novi Sad, maj 2020. godine

Odobreno od strane Izvršnog odbora Erste Bank a.d., Novi Sad.